

Gimnazija Celje - Center

HISTORIA MAGISTRA VITAE EST

Odnos mladih do zgodovine

Avtorici:

Špela Kuder, 4.g
Tjaša Turnšek, 4.g

Mentor:

Sergej Vučer, prof. soc. in zgo.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje 2007

Za pomoč pri ustvarjanju raziskovalne naloge se zahvaljujema:

- Mentorju prof. Sergeju Vučerju
- prof. Stanislavu Medvedu za intervju
- lektorici

VSEBINA

Naloga obsega:

- 58 strani
- 33 grafov
- 17 tabel
- 1 sliko in
- sliko na naslovnici (Muza zgodovine)

1. KAZALO

1. KAZALO	4
2. POVZETEK	5
3. UVOD	6
3.1 HIPOTEZE	7
3.2 METODOLOGIJA DELA.....	8
TEORETIČNI DEL.....	9
4. UVOD	9
4.1 Kaj je zgodovina?	10
4.2 Delitev zgodovine.....	13
4.3 Pot do zgodovinskih spoznanj	14
4.4 Povezanost preteklosti s sedanostjo.....	15
4.5 Zgodovinska resnica	16
4.6 Zgodovina v šoli	16
4.7 Pomožne zgodovinske vede.....	17
PRAKTIČNI DEL.....	19
5. INTERVJU S PROFESORJEM ZGODOVINE	19
6. ANKETA	23
6.1. ANALIZA ANKETE.....	23
7. UGOTOVITVE IN MNENJA.....	48
8. LITERATURA.....	54
9. PRILOGA	55

2. POVZETEK

Zgodovina. Za nekatere kraljica znanosti, za druge pošast, ki se ji je bolje izogniti za dolžino ekvatorja. Dejstvo je, da zgodovino srečujemo na vsakem koraku. Pojavljajo se zgodovinski romani, filmi z zgodovinsko tematiko, križanke zahtevajo zgodovinske podatke... Kaj sploh je zgodovina? Kakšna je njena struktura? Kakšni so njeni problemi? Kaj je njena resnica? Katere vede ji pomagajo pri raziskovanju preteklosti? Kakšen pomen ima v šoli? Kaj o njej menijo najini vrstniki? In kdo je profesor zgodovine? Analiza dokumentov, anketa in intervju so odgovorili na najina vprašanja in potrdili naslednji hipotezi:

- Zgodovina nam pomaga krepiti narodno zavest.

- Znanje zgodovine lahko pomaga pri reševanju svetovnih problemov, prav tako pa bi lahko preprečilo nekaj svetovnih kriz v preteklosti.

3. UVOD

»Tisti, ki se ne spominjajo preteklosti, so obsojeni, da jo še enkrat doživijo.«

George Santayana, 20. stoletje

Kolikokrat se vam je že zgodilo, da ste gledali film z zgodovinsko tematiko, vam pa se ni niti sanjalo, da se je ta dogodek sploh zgodil? Kolikokrat se vam je že zgodilo, da niste mogli rešiti križanke, ker niste vedeli imena osvajalca, muze ali boga? In kolikokrat se vam je zgodilo, da ste šolsko uro zgodovine preprosto prespali?

Današnja družba neprestano hiti. Ne znamo si več vzeti minute zase, saj venomer strmimo k nečemu novemu, novi znanosti, novemu odkritju, novi tehnologiji. Ko naredimo napako, skomignemo z rameni, češ saj nismo mogli vedeti. Ob tem pa ne pomislimo, da so ljudje pred nami strmeli k istemu cilju kot mi in pri tem delali napake, ki jih mi zdaj ponavljamo, ne da bi se tega zavedali. Zgodovina namreč ni zgrajena le na suhoparnih podatkih in letnicah. Gradijo jo izkušnje, vedenja, čustvovanja ljudi v preteklosti, ki so neposredno pripomogli k nastanku današnje družbe. Vendar pa se zdi, da današnja družba rada pozablja, kaj jo je ustvarilo, in želi preteklost čim prej pozabiti.

Zgodovina naju obe zanima in meniva, da je v današnjem svetu še kako potrebna. Precej možnosti je tudi, da bo vsaj ena od naju šolanje nadaljevala v tej smeri. A prvo vprašanje, ki se nama zastavlja, je, ali bova lahko tudi svoje življenje po diplomi, posvetili poklicu zgodovinarja ali arheologa ali naju bodo zahteva družbe prisilile, da se posvetiva kakšni bolj dobičkonosni smeri. Prav takšni občutki so naju pritegnili k raziskovanju tega problema. Ker sva dijakinja 4. letnika gimnazije, naju je predvsem zanimalo, kaj o potrebnosti in zanimivosti zgodovinske vede menijo najini vrstniki, ki jim zgodovina, kot šolski predmet, drugače ne diši preveč.

V tej raziskovalni nalogi naju predvsem zanima, kakšen odnos imajo mladi do zgodovinske vede same in zgodovine kot šolskega predmeta. Zanimalo naju je tudi, kaj bi se po njihovem mnenju iz zgodovine lahko naučili in kaj bi izboljšalo zanimanje mladih že v šolskih klopeh. Da ne bi bili preveč nepristranski, pa sva se tematiko odločili pogledati še z zornega kota odraslih, v najinem primeru profesorja zgodovine na naši gimnaziji.

V teoretičnem delu naloge se ne bova osredotočili na potek zgodovine in pomembne dogodke, ki se jih učimo v šoli, pač pa naju bo zanimala zgodovina kot veda. Zanimal naju bo njen razvoj, njena struktura in tehnika.

V praktičnem delu pa se bova posvetili rezultatom ankete, ki sva jo izvedli med svojimi vrstniki, in intervjuju, ki sva ga opravili s profesorjem zgodovine.

3.1 HIPOTEZE

Na začetku raziskovalnega dela sva postavili nekaj domnev, ki jih bova poskušali potrditi ali ovreči. Najine hipoteze so:

- 1.) Mladi doživljajo zgodovino kot nezanimiv, dolgočasen in nepotreben predmet, k čemur botruje tudi razlaga v šoli.
- 2.) Mladi ne zanjo uporabiti spoznanj ki nam jih prinaša zgodovina.
- 3.) Zanimanje za zgodovino upada z višanjem letnikov, kar verjetno botruje tudi k upadanju zanimanja za poklice kot sta zgodovinar in arheolog.
- 4.) Starejša obdobja zgodovine, kot sta prazgodovina in antika, so pri mladih bolj priljubljena kot mlajša, saj imamo o njih manj podatkov in so bolj mistična. Starejša obdobja so tudi bolj objektivna.
- 5.) Poznavanje zgodovine nam pomaga pri reševanju osebnih problemov v življenju.
- 6.) Zgodovina nam pomaga krepiti narodno zavest.
- 7.) Znanje zgodovine lahko pomaga pri reševanju svetovnih problemov, prav tako pa bi lahko preprečilo nekaj svetovnih kriz v preteklosti.

3.2 METODOLOGIJA DELA

Da bi ugotovili pravilnost najinih hipotez, sva uporabili naslednje raziskovalne metode.

Pri teoretičnem delu sva se posvetili analizi različnih dokumentov, podatke sva torej pridobivali tudi z analizo sekundarnih virov. S takšno sociološko analizo sva pridobili podatke, ki jih z anketo in intervjujem ne bi mogli ugotoviti.

Zanimala naju je zgodovina kot znanstvena veda. Spoznali sva, kaj ta pojem definira, razvoj zgodovine skozi čas, povezanost preteklosti in sedanjosti, kako se povezuje z ljudmi, ki jo preučujejo, in s kakšnimi problemi se sooča.

Ker vsi viri niso verodostojni, sva uporabili predvsem dela bolj ali manj priznanih avtorjev, ki se uporabljajo tudi pri pouku zgodovine.

V raziskovalni nalogi naju je zanimal predvsem odnos mladih do zgodovine. Teh podatkov z analizo dokumentov nisva mogli pridobiti, zato sva uporabili anketo. Ta metoda se nama je zdela najbolj primerna za pridobivanje podatkov večje skupine. Ima pa tudi nekaj pomanjkljivosti. Anketa je bila mešanega tipa, saj sva odgovore podali, vendar sva pri večini vprašanj poleg podanih odgovorov spraševali tudi za razloge, ki so jih privedli do določenega odgovora. Pri tem se je pojavila težava primerjanja podatkov oz. njihovega posploševanja. Pri že postavljenih odgovorih se pojavi tudi nevarnost, da vsiljujejo odgovor, vendar sva se temu poskušali izogniti z jasno postavljenimi vprašanji, ki niso dopuščala variiranja. Anketa, ki sva jo izvedli v enem oddelku 1., 2., 3. in 4. letnika, je priložena nalogi.

Pogledi mladih in odraslih se pogosto razlikujejo, zato naju je pri najini tematiki zanimal še zorni kot strokovnjaka na tem področju - profesorja zgodovine. Vprašanja so bila sestavljena predhodno, a le okvirno, tako da so dopuščala podvprašanja in možnost prostega pogovora. Tudi intervju in njegovi izsledki so priloženi nalogi.

TEORETIČNI DEL

4. UVOD

»Ta poročila sem zbral in zapisal, da ne bi s časom zamrl spomin na to, kar se je zgodilo po svetu, zlasti pa, da se ne bi pozabile velike, občudovanja vredne storitve ...«

Herodot, 5. stoletje pr. n. št.

Zgodovina je interdisciplinarna, humanistična družbena veda, ki preučuje človeško družbo od njenega nastanka v času in prostoru. Njena naloga je kritično in nepristransko raziskovanje dogodkov v preteklosti, rekonstruiranje človeškega življenja v preteklosti in ohranjanje zgodovinskega spomina. Poznavanje zgodovine nam omogoča razumevanje sedanjosti in ob enem omogoča približen pogled v prihodnost.

Zanimanje za zgodovino se je začelo pojavljati že v starem veku, ko je bila še pod okriljem filozofije. Vladarji so zapisovali in šteli dobljene bitke in trofeje, filozofi so pisali o življenju navadnih ljudi, duhovniki so opisovali verske obrede... Ti zapisi so bili večinoma subjektivni, iz česar izhaja tudi rek: »Zgodovino so najprej pisali zmagovalci, potem poraženci, šele na koncu objektivni opazovalci. « Mnogi filozofi so se zavedali napak, ki so jih delali ljudje, vzroke, ki so do teh napak pripeljali in možnih rešitev za odpravo sedanjih. Zato so želeli prihajajoče generacije opozoriti pred ponavljanjem istih napak.

Vendar pa je bil v večini primerov njihov trud zaman. Napake, ki so se pojavile v preteklosti, se danes samo še stopnjujejo, svetovni konflikti so še vedno večji. Amerika na primer samovoljno napada države tretjega sveta, Evropa, ki pa bi lahko ustrezno ukrepala, le nemo stoji ob strani.

4.1 Kaj je zgodovina?

Beseda zgodovina zajema po svoji prvotni vsebini vse, kar se je zgodilo. Dobesedno pomeni to mnogo več, kakor zajema delovno področje ožje zgodovinske vede. Poleg ožje zgodovinske stroke pozna današnja znanost tudi različne druge, z njo več ali manj povezane zgodovinske vede, ki pa proučujejo preteklost s še svojimi posebnimi merili, ki včasih niso samo zgodovinskega značaja.

V ožji zgodovinski stroki pa ima beseda zgodovina dvojen pomen. Objektivno pomeni stvarno zgodovinsko dogajanje, subjektivno pa stroko, ki to dogajanje preučuje. Vsebina prvega pomena je dana s samim potekom razvoja človeštva. Nasprotno pa je vsebina drugega pomena doživljala od svojih davnih začetkov do danes različne omejitve in spremembe. Najpomembnejša omejitev subjektivnega pojmovanja, ki se je znanost nikdar ne bo mogla osvoboditi, je v dejstvu, da obstoji za njo »objektivna zgodovina« le toliko, kolikor je zapustila kakršnekoli sledove, ki so zgodovinarju dostopni. Vsega drugega za zgodovinsko znanost ni.

Že ta omejitev se je v preteklosti spreminjala glede na nove vrste virov, ki jih je zlasti v zadnjih treh stoletjih zgodovinarji postopno na novo pritegnili pri odkrivanju preteklosti. Še bolj podvržena spremembam pa je bila omejitev, ki je zvezana z mejami zanimanja zgodovinarjev od prvih začetkov zgodovinarstva do danes.

Od prvih začetkov pisanja zgodovine pa do 18. stoletja se je zgodovinarji zanimalo skoraj izključno za dogodke političnega ali vojaškega značaja, prvenstveno torej za »velike« oz. »izredne« pojave človeške preteklosti. Če prištejemo še zanimanje za vladarje in druge vodilne ljudi v državi ter za katastrofe (kužne bolezni, potresi itd.), je s tem zajeto domala vse, kar so že stari Grki smatrali za predmet zgodovinarstva.

Prelom v pojmovanju zgodovinskega dogajanja in zgodovinske vede kot take pomeni šele Marxova doba. Marx ugotovi, da so vse komponente zgodovinskega razvoja notranje povezane. Nasprotno pa pozitivizem obravnava različne strani zgodovinskega razvoja kot neodvisne med seboj in za zgodovino obravnava predvsem politično zgodovino. Prav ta nejasnost in ozka omejitev specifičnega področja zgodovine je bila soudeležena pri ne tako redkih poskusih zožitve področja zgodovine v korist filozofije ali pa sociologije in njej sorodnih ved. Podlaga teh omejitev je seveda enostransko pojmovanje, da je znanost tista, ki uveljavlja in spoznava splošne, obče veljavne zakone.

Teze, da je naloga zgodovine ugotavljanje enkratnih dejstev in da vzroka v pravem smislu v zgodovini ni ali pa ni dokazljiv, so seveda le koristile težnjam, da naj bi bilo vse, kar je v preteklosti dostopno vzročni analizi in vsi splošni pojavi, predmet sociologije, zgodovina pa naj bi se omejevala na ugotavljanje posameznih, enkratnih dejstev, ki bi jih prave znanosti potem uporabljale kot svoje zaključke.

Praktični razvoj zgodovinske vede v zadnjega pol stoletja predstavlja sam najboljši odgovor na poskuse zožitve njene problematike. Označuje ga vse močnejši preobrat od izrednega k splošnemu, od preučevanja obdobji k preučevanju problemov. Ta razvoj je pod neposrednimi ali posrednimi vplivi temeljnih spoznanj marksizma, saj vedno bolj ugotavlja notranje povezanosti vseh strani preteklosti. Kljub razširjanju v zadnjih desetletjih pa ima predmet ožje zgodovinske stroke vendarle svoje meje, kajti vanj ne spada vse kar se je zgodilo. Odločilni kriterij za te meje je vsekakor človek. Predmet zgodovine so ljudje, njihovi medsebojni odnosi in hkrati vse, kar je na te odnose vplivalo. Po teh omejitvah je zgodovina torej znanost o človeški družbi oz. znanost o človeški družbi. Med stvarmi, ki jih mora zgodovinar upoštevati, so seveda tudi tisti, ki sami po sebi niso predmet zgodovine, npr. razširjanje in umikanje ledu v prazgodovini, spremembe klime, potresi Če so te spremembe vplivale na življenje raznih skupin ljudi, pomenijo tudi za zgodovinarja izredno pomembne dejavnike v zgodovinskem razvoju.

Zgodovine seveda ne zanimajo ljudje sami po sebi. Nobenega dogodka ni mogoče ločiti od kraja, kjer se je zgodil, poleg tega pa je treba upoštevati, da se konkretni prostor tudi sam po sebi spreminja. Prostor kot tak lahko med zgodovinskimi pogoji vpliva na potek zgodovinskega dogodka ali procesa. Vendar pa je treba omeniti, da ta vpliv ni odvisen le od geografskega značaja prostora, pač pa tudi od stopnje političnega in gospodarskega razvoja prizadeta človeške skupine in njene spremenljivosti za takšne vplive različnih vrst.

Za zgodovino ima poseben pomen tudi časovni okvir. Pomemben je sicer za mnoge vede, a zgodovinarje ni pomembno samo časovno trajanje pojava samega pač pa tudi kdaj se je dogodek zgodil. Šele s določitvijo krajevnega in časovnega okvira je zadovoljeno konkretnosti, ki je ena izmed osnovnih značilnosti zgodovine. Kot dve zgodovinski koordinati določata čas in prostor skupaj predmet, ki ga zgodovinar preučuje ni obenem že tudi vrsto okoliščin, ki jih more pri svoji raziskavi upoštevati.

Časovni okvir je torej zelo pomemben dejavnik, vendar lahko povzroči tudi probleme. Tako se je v zadnjih desetletjih že nekajkrat pokazala težnja, da bi iz zgodovine izločili prazgodovino. To je obdobje, ko še ni bilo na razpolago pisnih virov, podatke pa pridobivamo iz raznih podob, kipov, načinov pokopavanja, opreme grobov... Zato poseben značaj materialnih virov zahteva posebno tehniko izkopavanja, sklepanje na podlagi materialnih preostankov s pomočjo posebnih tehniških znanj in sodelovanj posebnih pomožnih ved, ki pri poznejših obdobjih prihajajo mnogo manj v poštev. Samostojnost arheologije kot posebne zgodovinske vede je torej povsem opravičena. Vendar poseben značaj virov in njim pogojena arheološka tehnika pomenila šele samostojnost arheologije kot v okviru zgodovine, ne pa tudi kot samostojno vedo ob zgodovini ali izven nje. Taka ločitev ne more biti opravičena saj ima arheologija kljub različni tehniki povsem enake namene kot zgodovina nasploh: s pomočjo vseh ohranjenih in znanih virov rekonstruira človeško življenje in z njim zvezane dogodke v določenem obdobju na določenem kraju ter na podlagi gospodarskega stanja in družbenega obstoja ta razvoj razložiti in ugotoviti notranje zakone tega razvoja.

Problemov pa zgodovini ne povzroča samo prazgodovina temveč tudi novejša obdobja, kjer zgodovinar niti nima na razpolago vseh virov, niti ne more soditi o dogodkih iz po9terbne zgodovinske razdalje. Zaradi pomanjkanja zgodovinske razdalje je zgodovinar pri ocenjevanju dogodkov v novejši dobi v težjem položaju kakor pri ocenjevanju dogodkov, ki predstavljajo že del zaključenih zgodovinskih procesov. Bližnji dogodki seveda vsebujejo veliko več virov, ki se dajo še marsikdaj izpopolniti s spomini sodelavcev pri teh dogodkih. Z druge strani pa prav najvažnejši viri, ki bi mogli osvetliti cel zgodovinski proces zgodovinarju mnogokrat niso dostopni. Prav tako pa se lahko zgodi, da je zgodovinar te dogodke doživel ali pa so jih doživeli njegovi bližnji, tako da ne more izpostaviti čustvene distance in je njegov pogled na dogodke bolj subjektiven kot objektiven.

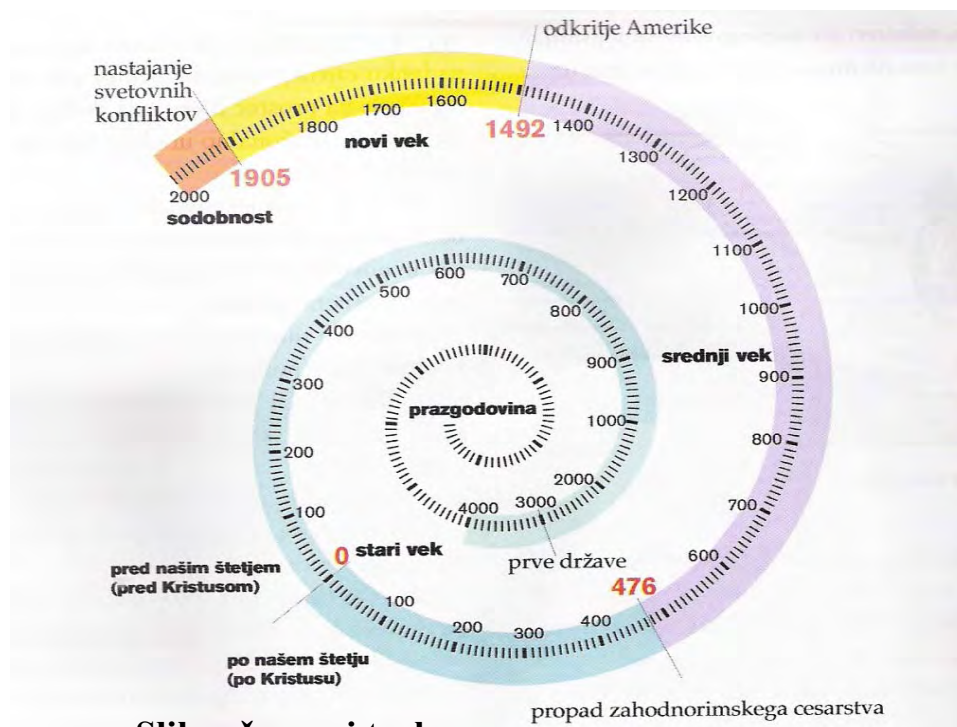
4.2 Delitev zgodovine

Delitev zgodovine ima večinoma le praktičen pomen, ki nam omogoča lažje obravnavanje obsežne snovi. Vsaka delitev je le miselna tvorba avtorja, meje, ki jih postavi pa niso niti približno tako ostre kot se zdijo. Še posej velja to za različne dele sveta, saj se razvoj v Evropi preveč loči od razvoja na drugih kontinentih, da bi ga lahko zajela poenotena delitev zgodovine.

Glede na prostor dogajanja delimo zgodovino na lokalno, nacionalno in občo ali svetovno zgodovino.

Glede na vsebino jo lahko delimo na gospodarsko, vojaško, politično, socialno, kulturno ..., vendar je vsaka področna zgodovina pomanjkljiva, če se zapre samo v okvir. Samo široko zasnovana zgodovina, ki ponuja človeku odgovore na čim več zastavljenih vprašanj in dilem, ima pravo vrednost.

Glede na čas dogajanja pa zgodovino v Evropi delimo na prazgodovino, stari vek, srednji vek, novi vek in na sodobnost.

Slika: časovni trak

4.3 Pot do zgodovinskih spoznanj

Zgodovinsko preučevanje sloni na obravnavi zgodovinskih virov. Ti preostanki preteklosti nam govorijo o že izginulem času in prostoru.

Materialni viri so vsi preostanki, ki jih je človek ustvaril in uporabljal v vsakdanjem življenju:

- najrazličnejše stavbe
- orodja
- orožje
- prevozna sredstva
- obleka
- posoda
- pohištvo
- denar
- glasbila

Nematerialni viri so človekova miselna dejavnost in so bili namenjeni zadovoljevanju človekovih družbenih potreb. To so jezik, navade in običaji ljudi, ustno izročilo, legende, glasba, ples, verovanje...

Pisni viri so vsi pisani preostanki. Najstarejši so najrazličnejši napisi, mlajši pa knjige, listine, kronike, pisma, časopisi, revije, zapiski, spominske knjige, dnevniki ...

Avdiovizualni viri so najpomembnejši sodobni zapisi o vsakdanjem življenju in dogajanju. Mednje sodijo najrazličnejši zvočni zapisi, filmi, zapisi na videokasetah, računalniški programi, zgoščenke, DVD ...

4.4 Povezanost preteklosti s sedanjostjo

» Kdor se hoče držati le sedanjosti, sedanjosti ne bo razumel.«

Michelet

Mlajši zgodovinski položaj je odvisen od starejšega in njegove oblike vsebuje v večji ali manjši meri. Vendar pa se je treba varovati pretiravanja. Opis in razrešitev starejšega pojava še ne pomeni razrešitev njene mlajše stopnje. Povezanost preteklosti s sedanjostjo za zgodovinarja ni enostranska. Ne koristi mu samo poznavanje preteklosti pri razumevanju starejših obdobj temveč tudi obratno. Zgodovinar, ki ne razume sveta okoli sebe in ga ne zna analizirati, bo pomanjkljivo razumel tudi starejša obdobja. Brez izkušnje, ki je ustvarila ustrezne pojme, je analiza preteklosti včasih docela nemogoča. Že samo to dokazuje, da zahteva poglobljanje v preteklost tudi čim bolj intenzivno zanimanje za življenje sedanjega časa. To je samo še eden izmed dokazov, da od zgodovine ni mogoče ločiti ne prazgodovine, niti najnovejših obdobj. Same zase ni mogoče spoznati niti preteklosti niti sedanjosti.

4.5 Zgodovinska resnica

Zgodovinar ima za zadnji cilj in najvišje vodilo pri svojem delu ugotavljanje zgodovinske resnice. Ta resnica se razlikuje od tiste, ki jo s posploševanjem in logičnim postopkom doseže filozofija, kakor tudi od resnice, ki jo s ponovljivimi poskusi lahko dosežejo naravoslovne znanosti. Zgodovinska resnica je bolj omejena in relativna. Neko stvar imamo za zgodovinsko resnično, če je poročilo o njej preskus zgodovinske kritike. Ta kritika obstoji v določenem tehničnem postopku, ki se je za preizkus zgodovinskih virov izoblikoval ob samem delu in se postopno izpopolnjeval. Trdnost zgodovinske resnice je torej odvisna od tega v kolikšni meri viri dopuščajo uporabo tehničnega postopka in v kolikšni meri je ta postopek dozorel za posamezno vrsto virov.

Zgodovinska resnica mora biti trdna le toliko, kolikor je trdna kritična preiskava in njen postopek. Podlaga zgodovinskega vira mora biti vedno neposreden vir in njegov kritičen pregled. Relativnost in omejenost zgodovinske resnice se izraža tudi v dejstvu, da se lahko zgodovinska resnica lahko z novimi preiskavami spremeni. Zgodovinska resnica torej obstoji v ugotavljanju preteklosti, ki so pustila za seboj sledove, po katerih jih je mogoče ugotoviti.

4.6 Zgodovina v šoli

Zgodovina igra v šoli pomembno vlogo. Je splošno izobraževalni predmet, kar pomeni, da nam ne daje in širi le znanja, ki ga bomo potrebovali v vsakdanjem življenju, marveč pomaga oblikovati tudi naše obzorje.

Zgodovina v šoli pomaga pri:

- spoznavanju civilizacijskih dosežkov človeštva in tako razumeti naš družbeni, gospodarski, znanstveni, kulturni in politični razvoj
- spoznavanju življenja v različnih časih in prostorih in s temi izkušnjami načrtovati in usmerjati življenje
- spoznavanju razvoja zato, da bi stvari lažje razumeli in tudi sami kaj ustvarjalno dodali k temu razvoju
- ohranjanju zgodovinskega spomina in z zgodovinskimi pojmi razvijati ustvarjalno mišljenje
- spoznavanju preteklosti, da bi z njo lažje razumeli sedanost
- krepitevi narodne zavesti o pripadnosti skupnosti v kateri živimo.

4.7 Pomožne zgodovinske vede

Nekatere pomožne zgodovinske vede so samostojne znanstvene panoge, druge se razvijajo v okviru zgodovinopisja. Vse pa pomagajo zgodovinarju uporabljati, presoјati in vrednotiti zgodovinske vire. Najpomembnejše so: arheologija, paleografija, kronologija, diplomatika, sfragistika, heraldika, numizmatika in genealogija.

Arheologija je veda o izkopaninah. S svojimi spoznanji pomaga zgodovinarjem sestavljati drobce predvsem iz najstarejše zgodovine. Tako je raziskovanje obdobja v razvoju človeka do stopnje civiliziranega bitja v glavnem prepuščeno arheologom.

Paleografija je veda o starih pisavah. Je ena najpomembnejših zgodovinskih pomožnih ved, saj omogoča zgodovinarju branje originalnih besedil in določanje časa nastanka zapiskov. Paleografija namreč ugotavlja značilnosti različnih tipov pisav v različnih obdobjih in prostorih. Za nas je najpomembnejša latinska paleografija, ki raziskuje latinično pisavi v antiki in srednjem veku v zahodni Evropi, druge pa raziskujejo tudi cirilsko, glagolsko, arabsko in še kakšno od okrog 400 različnih pisav.

Kronologija je ena najpomembnejših pomožnih zgodovinski ved, saj se ukvarja z delitvijo in računanjem časa. Ker so bili v zgodovini v rabi različni koledarji in različna štetja let, kronologija pomaga zgodovinarjem pravilno datirati zgodovinska dogajanja.

Diplomatika je pomožna zgodovinska veda, ki preiskuje predvsem srednjeveške listine. Ukvarja se z njihovim nastankom, zunanjo podobo, vsebino, določa pa tudi njihovo pristnost.

Sfragistika preučuje nastanek, razvoj in uporabi pečatov. Pogosto je vezana na diplomatiko, saj so sestavni del starih listin tudi pečati. Z njeno pomočjo ugotavljamo pristnost listin, odkrivamo materiale in napise, pomaga nam odkrivati neznanke v pravni in upravni zgodovini.

Heraldika je veda o grbih. Proučuje njihov nastanek in razvoj ter s tem zgodovinarjem pomaga med posameznimi rodbinami in deželami. Grbi so nastali v srednjem veku za označevanje vitezov v bojih, pozneje pa iz potreb plemstva. Od novega veka naprej so grbi postali tudi temeljni simbol dežel, držav in narodov.

Numizmatika proučuje denarno zgodovino. Deli se na grško, keltsko, rimsko, orientalsko, srednjeveško, moderno in drugo numizmatiko. Od 18. stoletja ta pojem označuje tudi zbiranje starega

denarja. Numizmatika s proučevanjem novčnih najdb omogoča datiranje zgodovinskih dogodkov, kaže pa tudi ekonomsko moč posameznih časih in prostorih.

Genealogija je pomožna zgodovinska veda, ki raziskuje sorodstvene preplete posameznikov in nam tako omogoča raziskovanje njihovih korenin. To je posebej zanimivo za ugotavljanje vezi plemiških in meščanski družin v starejših zgodovinskih obdobjih, saj je bil od njih odvisen razvoj dežel, pokrajin in gospodarskih podjetij. Po svoje genealogija zanimiva za vsakega posameznika, saj mu razkriva skrivnosti sorodstvene povezanosti z drugimi.

Zgodovinarji se pri svojem delu pogosto naslanja tudi na druge znanosti: sociologijo, filozofijo, etnologijo, geografijo, ekonomijo, statistiko, pravo, vojaške vede, veroslovje, antropologijo, teorijo umetnosti ...

PRAKTIČNI DEL

5. INTERVJU S PROFESORJEM ZGODOVINE

Za odgovore sva zaprosili profesorja zgodovine, prof. Stanislava Medveda, ki uči na naši gimnaziji. Kot sva omenili že prej sva poskušali biti nepristranski, zato naju je zanimal tudi njegov pogled na predmet raziskovanja. Vprašanja so bila bolj okvirna, tako da so dopuščala odprt pogovor in podvprašanja, ki sva jih na papirju vključile v odgovore.

1. *Mladi se pogosto pritožujejo da je zgodovina nezanimiv, dolgočasen in nepotreben predmet. Kaj po vaše botruje temu?*

Postavljeno vprašanje je bolj hipoteza, ki bi se bolje potrdila, če bi opravili primerjavo z ostalimi predmeti. A če bi se večina dijakov s to hipotezo strinjala, bi k temu verjetno botrovalo veliko učenja na pamet, veliko podatkov in letnic. Poleg tega je slovenska zgodovina še vedno nedorečena, še vedno potekajo prepiri o njej, kar tudi verjetno botruje k uporabi do zgodovine.

2. *Danes nam pri učenju lahko pomagajo tudi elektronski viri. Ali lahko to naredi ure zgodovine bolj zanimive ali pa dijaki temu posvečajo še manj pozornosti, kot razlagi sami?*

Sodelavec, ki takšen pouk izvaja pogosteje od mene, opaža da je med gledanje filmov ali drugih elektronskih virov še manj pozornosti, kot med običajno razlago. Poleg tega imamo tudi zelo malo gradiva, ki je prilagojeno šolski uri, saj marsikateri film ne moremo pogledati v celoti. Elektronski viri bi bili torej bolj uporabni, če bi bili narejeni na zavodu za šolstvo. Po drugi strani pa so zgodovinski filmi, DVD-ji... danes dostopni že tako rekoč vsem, tako da si jih tisti, ki jih zanima zgodovina, lahko ogledajo tudi doma. Pred leti, ko so bili elektronski viri še novost, se je učencem takšno podajanje snovi zdelo zanimivo, danes pa ni več tako, saj se lahko zgodi, da so učenci določen film že videli.

3. *Anketa je pokazala tudi, da si učenci želijo več ekskurzij. Kaj menite o tem?*

Kolikor se da razbrati iz poročil so dijakom ekskurzije sicer všeč, a sama organizacija ekskurzije je zelo zahteven posel tako, da jih ne moreš izvajati kar naprej. Tudi cena ekskurzij je včasih precej visoka, tako da lahko za nekatere dijake to predstavlja oviro.

4. *Se vam zdi da zanimanje za zgodovino upada z zviševanjem letnikov?*

To ni odvisno od letnikov samih. Tisti učenci, ki nameravajo delati maturo iz zgodovine, se za zgodovino zanimajo skozi vse letnike, ostalim pa se zdi zgodovina odveč.

5. *Se vam zdi da se dajo spoznanja, ki jih prinaša zgodovina uporabiti tudi v praksi in če se tega zavedajo tudi mladi?*

Zgodovino je vedno dobro poznati. A v praksi humanistične znanosti niso tako uporabne kot naravoslovne znanosti. Zgodovina je lahko uporabna glede zaposlitve. Prav tako v združeni Evropi veliko govorimo o poznavanju nacionalne zavesti. Narodom, ki svoje nacionalne zgodovine ne poznajo in s tem tudi nimajo nacionalne zavesti, pa se bo zgodili, da bodo propadli. Menim, da je zgodovina ena izmed tistih področij življenja, ki okrepi človekovo zavest. Če človek tega poznavanja nima potem mu ta del zavesti manjka. Kako se to pokaže v praksi, je boljše prepustiti presoji posameznika, a menim, da se bo morala današnja generacija naučiti kako preprečiti določene procese, ki so se zgodili že v preteklosti. Otipljive materialne koristi pa od humanističnih znanosti ni mogoče pričakovati.

6. *Se vam kot profesorju zdi da imajo mladi danes manj zanimanja za zgodovino kot včasih?*

Zanimanje mladih se danes zmanjšuje preprosto zato, ker so delavna mesta na tem področju zasedena.

7. *Koliko časa se po vašem mnenju dijaki učijo zgodovino? So se jo včasih več?*

Bolje bi bilo, če bi vprašali kako se učijo vse predmete. Danes je trend da se učijo pred preverjanjem znanja. So sicer tudi takšni, ki se učijo sproti, a so redki. Vprašanje je kako dijake motivirati, da se bodo učili sproti, kar je edino pametno in prinese rezultate za dalj časa. Neredko pa se zgodi, da teden pred testom še ne znajo niti osnov.

8. *Zgodovini sta na teden posvečeni dve uri. Glede na anketo, večina dijakov meni, da je to čisto dovolj. Mene pa zanima kakšno je vaše mnenje in če se snov uspe obdelati?*

Učni načrt je izdelan tako, da sta na teden dve šolski uri vsa štiri leta. Kar pomeni, da mora učitelj v vseh štirih letih vsaj v grobem obdelati snov, ki je na voljo. Vendar pa je v četrtem letniku ur manj, saj maturantje zaključijo s poukom prej kot ostali letniki, kar pomeni da določene snovi ne obdelamo. Menim, da je problem ravno v tem, da se med drugim v 4. letniku obravnava tudi sodobna - slavna zgodovina slovenstva, a izpade zaradi premalo ur. Menim, da bi zaradi tega morali dodati nekaj ur, uvesti nov predmet ali pa ukiniti maturo. Dokler je matura, se poglobljamo v snovi zanjo, sodobna zgodovina slovenstva pa sploh ne spada vanjo. Število ur je odvisno tudi od učitelja in pa od razreda. V nekaterih razredi se da delati hitreje v drugih počasneje.

9. *Katera obdobja se vašim učencem zdijo bolj zanimiva? Starejša kot sta prazgodovina in antika ali mlajša? Zakaj?*

Dijaki so tu razdeljeni. Obstaja skupina dijakov, ki prisega na starejša obdobja, obstajajo pa tudi dijaki, ki prisegajo na sodobno zgodovino. Najmanj pa, so po moji presoji, navdušeni za srednji vek oz. obdobje od 5. do 15. stoletja. Če sklepamo iz preizkusov znanja, je nacionalna zgodovina pri dijakih manj priljubljena kot obča.

10. *Tudi narodna zavest med mladimi se zmanjšuje. Menite da bi k njenemu zvišanju botrovalo tudi boljše poznavanje zgodovine?*

Da, bi. Spremeniti bi bilo treba tudi učne načrte, da bi bolj poudarjali nacionalno zgodovino. Za zdaj je učni načrt takšen da sta na prvem mestu svetovna in obča zgodovina, nacionalna zgodovina pa pride šele na koncu, kar mnogim daje občutek, da je naša zgodovina marginalna, nepomembna in da se je ne splača učiti. Večji del naše zgodovine je za mnoge Slovence nezanimiv, ker smo bili podrejeni in podvrženi drugim. Manjka nam tudi veličine. V naši zgodovini veliko mogočnih dogodkov, kar zna narodu manjkati, saj potrebuje spektakle in senzacije. V naši zgodovini takšnih dogodkov, ni ali pa jih za razliko od nekateri drugih narodov ne znamo izpostaviti. Mi se tega še moramo naučiti, navsezadnje smo mlad narod z mlado državo. A vseeno menim, da bi se dalo iz nacionalne zgodovine izluščiti več, če bi bil učni načrt drugačen in bi že v srednjih šolah bil večji poudarek na slovensko zgodovino.

11. *Se vam zdi da so v prejšnjem režimu bolj poudarjali zgodovino kot jo poudarja današnja družba? Zakaj?*

Menim, da vsak režim poudarja zgodovino. Vsak želi, da je zgodovina zapisana po njegovih ambicijah. Razlikujejo se le segmenti. Takrat je bila bolj poudarjena socialna zgodovina, razredni boji, boji med delavci in kmeti... Danes pa je bolj podarjena politična, ekonomska in gospodarska zgodovina.

6. ANKETA

Anketni vprašalnik je sestavljen iz 22 vprašanj. Največ vprašanj (10) je bilo izbirnega tipa z možnostjo dopolnjevanja in izbirnega tipa (8). Tri vprašanja pa tipa dopolnjevanja.

Anketo sva izvedli v enem oddelku 1., 2., 3. in 4. letnika. Od dijakov sva želeli izvedeti:

- Kakšna se jim zdi zgodovina kot znanost?
- Kakšna se jim zdi kot učni predmet?
- Kaj menijo o pomenu učenja zgodovine?
- Se je njihovo mnenje skozi letnike spremenilo?
- Koliko časa mladi namenjajo učenju zgodovine?
- Sta dve uri zgodovine na teden dovolj?
- Ali jim poznavanje zgodovine pomaga tudi pri učenju drugih predmetov?
- Kje vse jim še lahko pomaga?
- Ali jim je znanje zgodovine že kdaj pomagalo rešiti osebne probleme?
- Kaj bi po njihovem mnenju naredilo ure zgodovine bolj zanimive?
- Kje vse še zasledijo zgodovinske informacije?
- Kaj menijo o potrebnosti poklicev arheolog in zgodovinar?
- Kakšno se jim zdi njihovo delo?
- So kdaj razmišljali, da bi ga opravljali tudi sami?
- Ali menijo, da bi boljše poznavanje zgodovine lahko okrepilo narodno zavest?
- Je po njihovem mnenju »Zgodovino najprej pišejo zmagovalci, potem poraženci, šele potem objektivni raziskovalci« resničen?

- Kaj pa rek »Zgodovina je luč resnice«?

- Ali menijo, da bi boljše poznavanje zgodovine pomagalo pri reševanju današnjih svetovnih problemov?

- Ali menijo, da bi boljše poznavanje zgodovine lahko preprečilo tudi nekatere svetovne krize v preteklosti?

6.1. ANALIZA ANKETE

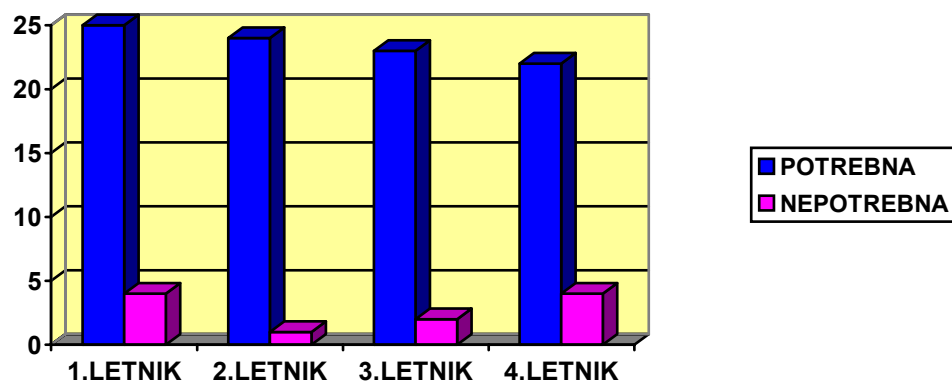
1.) Kakšna se ti zdi zgodovina kot znanost?

a.) POTREBNA

b.) NEPOTREBNA

Pričakovali sva, da bo večina dijakov na to vprašanje odgovorila, da je zgodovina kot znanost potrebna, kar se je po analizi ankete tudi pokazalo. Dijaki vseh letnikov, od 1. do 4., so po večini odgovorili v skladu z najinimi pričakovanji.

Ugotovili sva, da kar 89,5% dijakov, ki so izpolnjevali anketo meni, da je zgodovina potrebna.

preostalih 10,5% odstotkov pa se s tem ne strinja.

	1. LETNIK	2. LETNIK	3. LETNIK	4. LETNIK
POTREBNA	25	24	23	22
NEPOTREBNA	4	1	2	4
SKUPAJ	29	25	25	26

2.) Kakšna se ti zdi zgodovina kot učni predmet?

a.) zanimiva

b.) nekaj srednjega

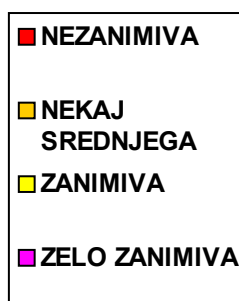
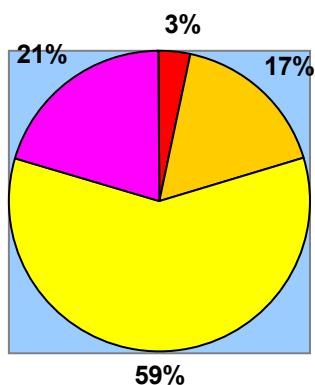
c.) zanimiva

d.) zelo zanimiva

	1.LETNIK	2.LETNIK	3.LETNIK	4.LETNIK
NEZANIMIVA	1	0	2	4
NEKAJ SREDNJEGA	5	8	8	10
ZANIMIVA	17	12	13	9
ZELO ZANIMIVA	6	5	2	3
SKUPAJ	29	25	25	26

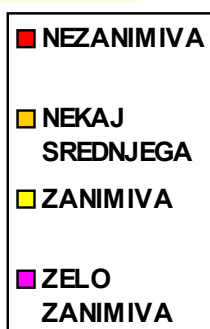
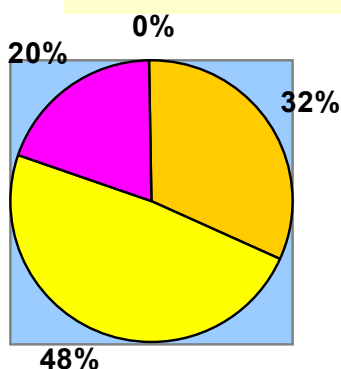
Mislili sva, da se bodo pri tem vprašanju začele pojavljati razlike med dijaki različnih letnikov. In sicer, da se bo dijakom nižjih letnikov (1. in 2.) zdelo zgodovina bolj zanimiva, kot dijakom višjih letnikov. Razlike sva pričakovali predvsem zaradi razlik v sami snovi, ki se je učijo, torej, v nižjih letnikih starejša zgodovinska obdobja, kasneje čedalje mlajša. Menili sva namreč, da dijake bolj zanimajo starejša zgodovinska obdobja (prazgodovina, stari vek,...). Vendar sva ugotovili, da razlike niso tako velike kot sva pričakovali. Spodaj so najprej prikazani štirje diagrami, ki nazorno, v odstotkih, prikazujejo zanimanje za zgodovino po posameznih letnikih, na koncu pa še dva skupna diagrama.

Kakšna se zdi zgodovina anketiranim dijakom 1. letnikov?

V prvem letniku se zdi dijakom po večini zgodovina zanimiva ali celo zelo zanimiva, razmeroma majhnemu odstotku anketirancev pa je nezanimiva. Natančnejše podatke si lahko ogledate v zgornji tabeli ali na levem krožnem diagramu.

Kakšna se zdi zgodovina anketiranim dijakom 2. letnikov?

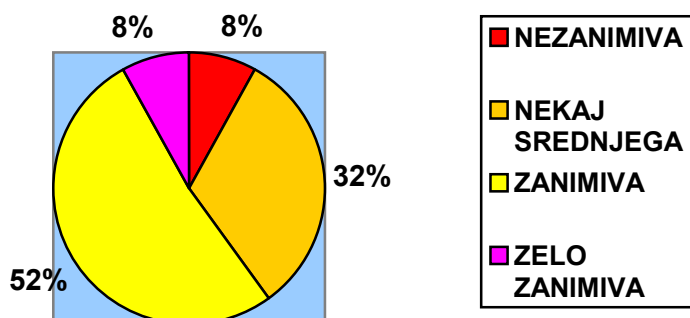

Zanimivo je, da se v 2. letniku, nobenemu anketiranemu dijaku zgodovina ne zdi nezanimiva. Večini se zdi zgodovina,

tako kot pri 1. letnikih, zanimiva, velik pa je tudi odstotek dijakov, ki se jim zdi zgodovina nekaj vmes, med zanimivim in nezanimivim. V primerjavi s 1.

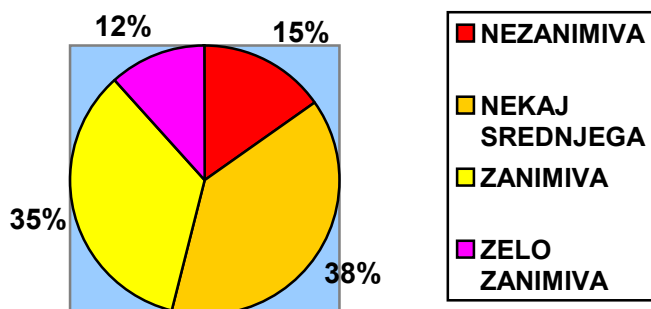
letniki, je ta razlika kar precej velika.

Kakšna se zdi zgodovina anketiranim dijakom 3. letnikov?

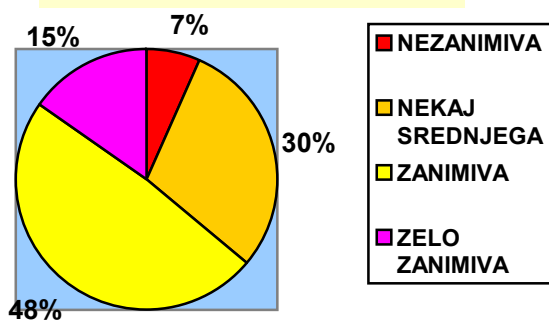
Rezultati so zelo podobni rezultatom 2. letnikov. Še vedno je zanimanje za zgodovino precej veliko, sledi število anketirancev, ki menijo, da je zgodovina srednje zanimiva, enako število dijakov pa je obkrožilo ekstremne odgovore, torej ali se jim zdi zgodovina zelo zanimiva, ali pa jim je nezanimiva.

Kakšna se zdi zgodovina anketiranim dijakom 4. letnika?

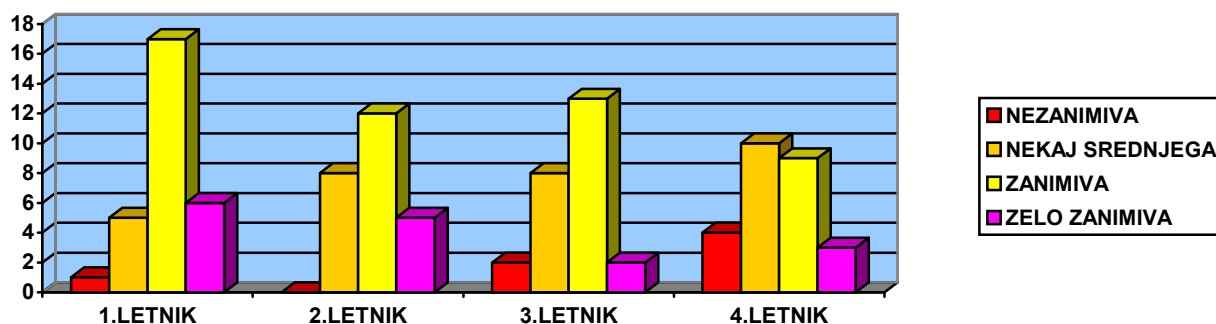

Med dijaki četrtnih letnikov je prvič izraziteje vidno upadanje zanimanja za zgodovino. Največ dijakom se zdi zgodovina nekaj srednjega, malo manjšemu številu pa se zdi zanimiva. Vidi se tudi, da je več dijakov takšnih, ki menijo, da je zgodovina nezanimiva kot pa tistih, ki se jim zdi zelo zanimiva.

Kakšna se zdi zgodovina anketiranim dijakom vseh štirih letnikov skupaj?

Že ob hitrem pregledu vseh štirih grafov opazimo postopno upadanje zanimanja za zgodovino od nižjih proti višjim letnikom gimnazije.

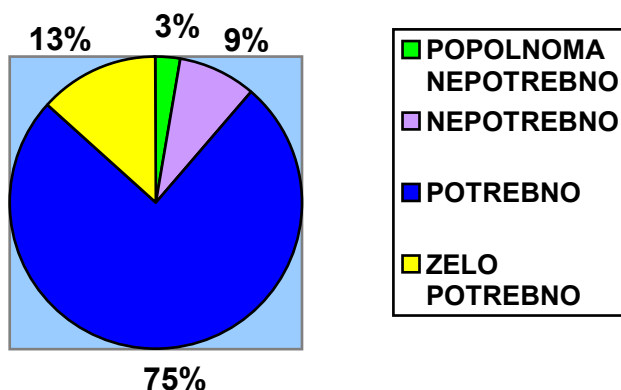

3.)Kaj meniš o pomenu učenja zgodovine?

- a.) popolnoma nepotrebno
- b.) nepotrebno
- c.) potrebno
- d.) zelo potrebno

Pričakovali sva, da bo večina anketiranih dijakov, vseh štirih letnikov, odgovorila, da se jim zdi učenje zgodovine potrebno, kar je analiza ankete tudi dokazala. Odgovore dijakov po posameznih letnikih sva prikazali v spodnji tabeli, dodana pa je tudi tabela, ki prikazuje kakšen pomen pripisujejo učenju zgodovine vsi anketirani dijaki skupaj.

	1.LETNIK	2.LETNIK	3.LETNIK	4.LETNIK
POPOLNOMA NEPOTREBNO	2	0	1	0
NEPOTREBNO	3	1	1	4
POTREBNO	18	20	22	19
ZELO POTREBNO	6	4	1	3
SKUPAJ	29	25	25	26

Kakšen pomen pripisujejo anketirani dijaki učenju zgodovine?

Že iz tabele je razvidno, da se večini dijakov zdi učenje zgodovine potrebno. Prav to še bolje prikazuje spodnji krožni diagram. Ta kaže, da kar 75% anketirancev meni, da je učenje zgodovine potrebno, 13% pa se zdi celo zelo potrebna. Razveseljiv je tudi podatek, da le 3% dijakov, natančneje 3 dijaki menijo, da je učenje zgodovine nepotrebno.

4.) Se je tvoje zanimanje za zgodovino skozi letnike spremenilo?

a.) DA, ker: _____

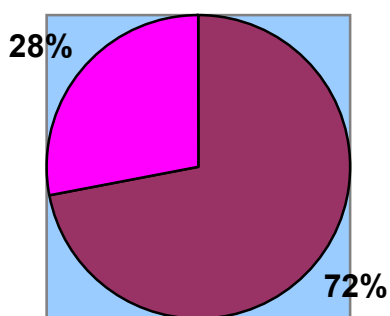
b.) NE, ker: _____

Z vprašanjem sva želeli izvedeti, če se zanimanje za zgodovino skozi letnike povečuje ali zmanjšuje in kakšni so vzroki za to. Menili sva, da se zanimanje zagotovo spreminja, predvsem zaradi različnih snovi, po analizi ankete, pa sva bili presenečeni, ko sva ugotovili, da je spreminjanje učne snov le eden od mnogih razlogov, ki to povzroča. Podatke sva prikazali z diagrami in tabelo, in sicer, za vsak letnik posebej. Med anketami sva pri tem vprašanju izpustili tiste, ki so jih izpolnjevali dijaki 1. letnikov, ker ne morejo vedeti, kako se bo njihovo zanimanje spreminjalo tekom letnikov.

	2.LETNIK	3.LETNIK	4.LETNIK
SPREMENILO	18	12	16
NI SPREMENILO	7	13	10
SKUPAJ	25	25	26

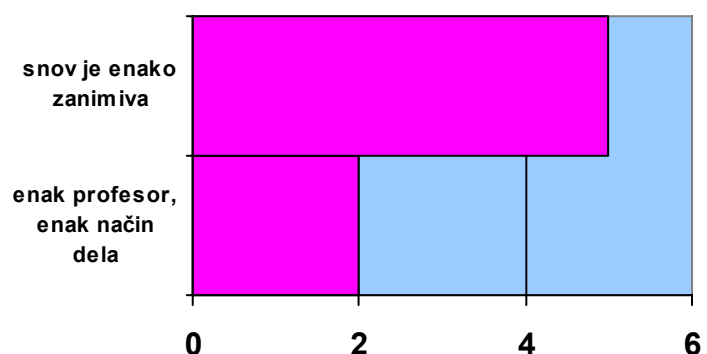
2. LETNIK

Ali se je zanimanje za zgodovino pri dijakih 2. letnikov spremenilo?

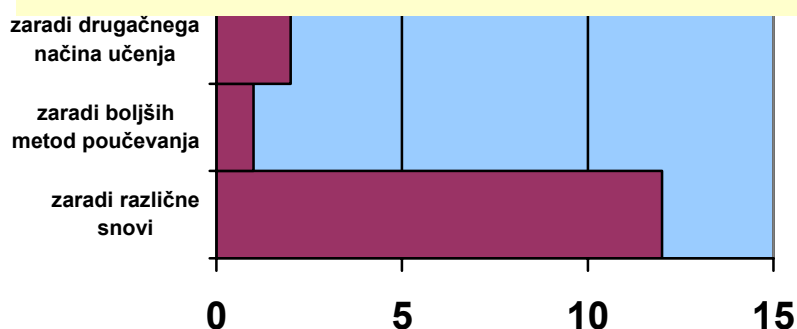

Pri rezultatih naju je malo presenetilo, da se je zanimanje za zgodovino v praktično enem letu spremenilo pri tako velikem odstotku dijakov.

Zakaj se zanimanje za zgodovino med dijaki 2. letnikov NI spremenilo v primerjavi s prvim letnikom?

Zakaj se je zanimanje za zgodovino med dijaki 2. letnikov spremenilo v primerjavi s prvim letnikom?

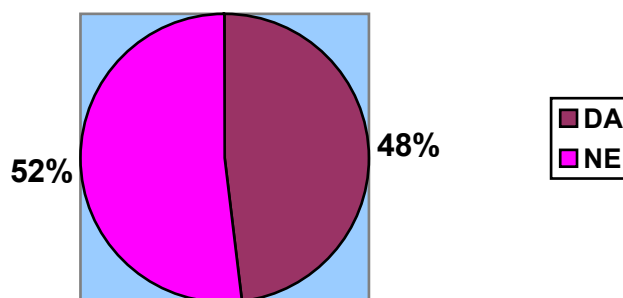

3. LETNIK

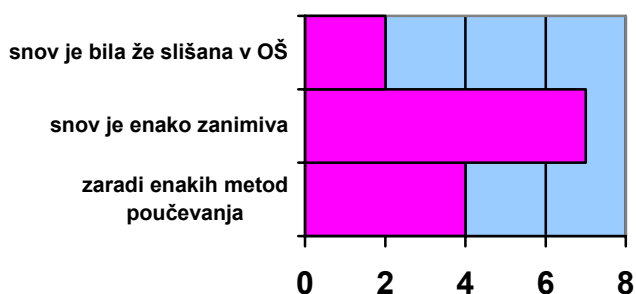
Kot je vidno iz diagrama, je za spremenjeno zanimanje v večji meri »kriva« bolj zanimiva snov, poleg tega pa tudi razlaga profesorja oziroma njegov način poučevanja. Enake diagrame sva naredili tudi za 3. letnik in so prikazani spodaj.

Pri tretjih letnikih je razmerje med dijaki, katerim se je zanimanje za zgodovino spremenilo podobno tistim dijakom, ki se jim zanimanje zanjo ni spremenilo. V spodnjih dveh diagramih sva prikazali vzroke za to, da so dijaki spremenili oziroma niso spremenili odnosa do zgodovine.

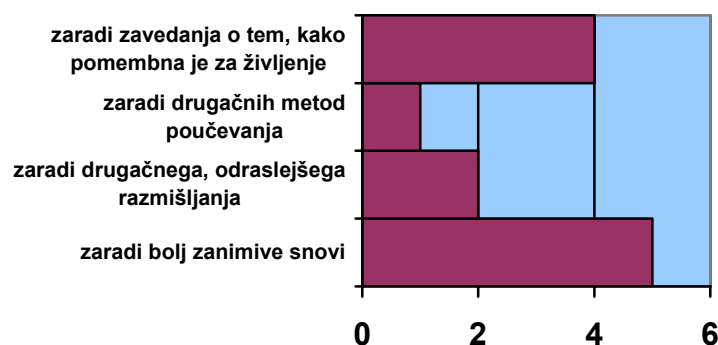
Ali se je zanimanje za zgodovino pri dijakih 3. letnikov spremenilo v primerjavi s prejšnjima dvema letoma?

Zakaj se zanimanje za zgodovino med dijaki 3. letnikov NI spremenilo v primerjavi s prvima dvema letnikoma?

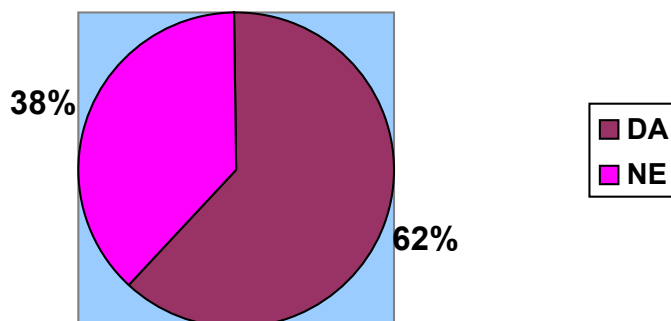

Zakaj se je zanimanje za zgodovino med dijaki 3. letnikov spremenilo v primerjavi s prvima dvema letnikoma?

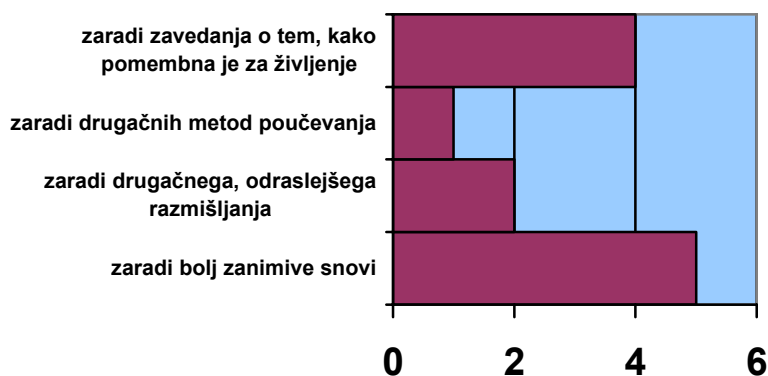
4.LETNIK

Ali se je zanimanje za zgodovino pri dijakih 4. letnikov spremenilo v primerjavi s prejšnjimi tremi letniki?

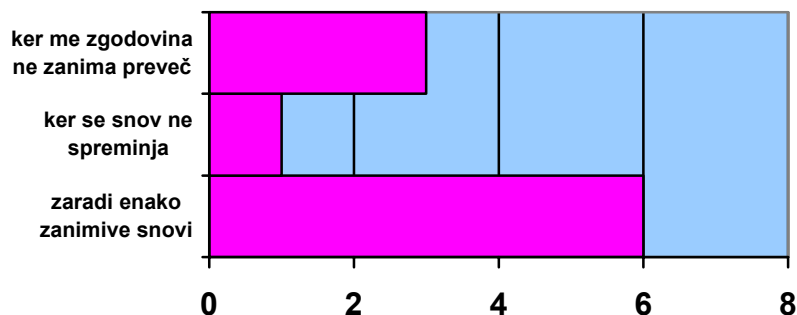

Po najinih pričakovanjih se je zanimanje za zgodovino pri dijakih 4. letnikov večinoma spremenilo, kar je razumljivo, glede na to, da imajo ta predmet na urniku dvakrat tedensko, in to kar štiri šolska leta. V štirih letih pa se zaradi različnih vzrokov odnos do različnih stvari močno spremeni. Zaradi tega je logično tudi, da so prav anketirani dijaki 4. letnikov navedli največ vzrokov za spremenjen odnos do zgodovine.

Zakaj se je zanimanje za zgodovino med dijaki 3. letnikov spremenilo v primerjavi s prvima dvema letnikoma?

Zakaj se zanimanje za zgodovino med dijaki 4. letnikov NI spremenilo v primerjavi s prvimi tremi letniki?

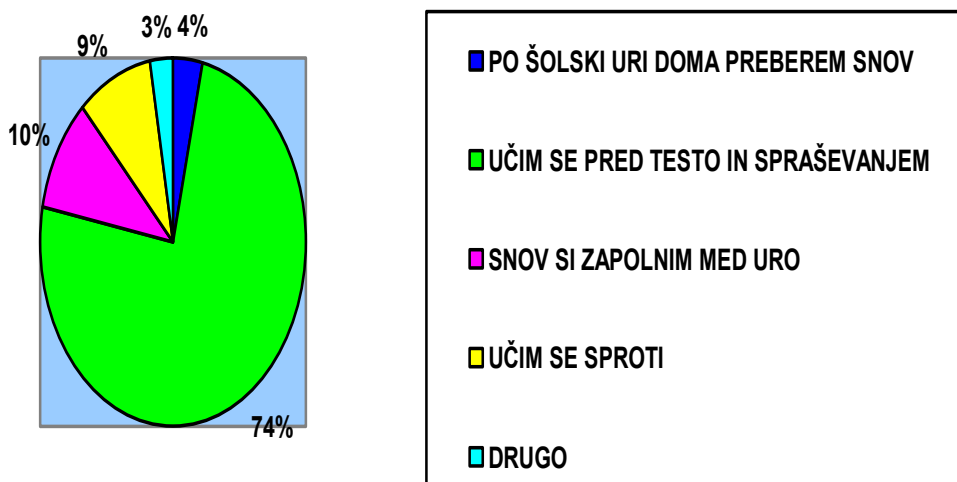

5.) Koliko časa posvečaš učenju predmeta zgodovine?

- po šolski uri zgodovine si doma preberem novo snov
- učim se samo pred testom in spraševanjem
- snov si zapolnim med uro
- učim se sproti
- drugo: _____

Odnos do zgodovine je zagotovo močno odvisen od truda, ki ga vsak posameznik vloži v ta predmet. Več kot se učiš, več želiš zvedeti, bolj te zanima, boljši je odnos do tega predmeta. Prav zato naju je zanimalo, koliko dijaki naredijo za to, da bi bil njihov odnos do zgodovine boljši, da bi jih snov bolj zanimala,... Odgovore sva analizirali za vse štiri letnike skupaj, ter jih predstavili v tabeli in diagramu.

	1. LETNIK	2. LETNIK	3. LETNIK	4. LETN
Po uri preberem tekočo snov	3	1	0	0
Učim se pred ocenjevanjem	16	17	24	24
Snov si zapolnim med uro	6	2	1	2
Učim se sproti	5	5	0	0
Drugo	3	0	0	1
SKUPAJ	33	25	25	27

S tem vprašanjem sva skušali povezati zgornja 4 vprašanja, in dobili zanimive odgovore...

Žalostno je, da večina dijakov, za nezanimive, dolgočasne ure zgodovine krivijo profesorja, sami pa za boljše ure ne naredijo ničesar. Če bi dijaki prišli na uro pripravljeni bi se lahko vključili v pogovor o temi, ki so jo obravnavali prejšnjo uro, vendar zgornji diagram kaže, da bi to lahko storila le peščica dijakov, ki se učijo sproti, ali si vsaj po uri prebere snov. Ampak, seveda, vzroke je vedno lažje iskati pri drugih, kot pa se naprej zamisliti nad sabo!

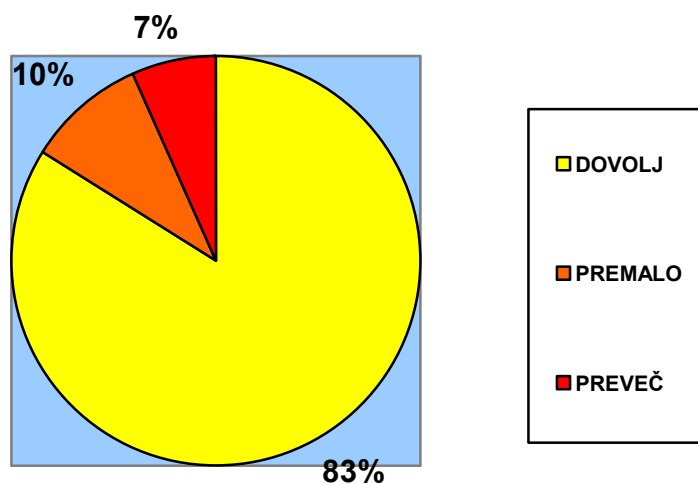
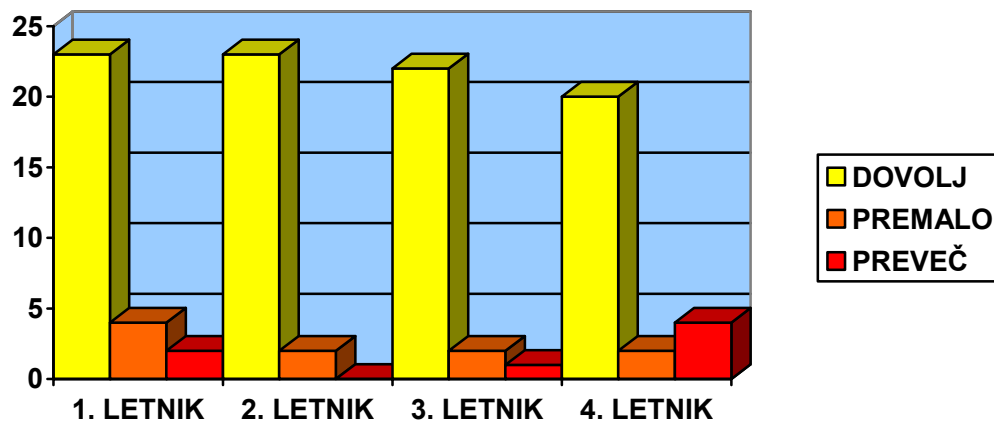
6.) Predmetu zgodovina sta na teden posvečeni dve šolski uri. Se ti zdi to dovolj?

- a.) Da
- b.) Premalo, moralo bi jih biti več
- c.) Preveč, moralo bi jih biti manj

Najina predvidevanja so bila, da se bo večini dijakov zdelo, da sta dve šolski uri tedensko dovolj, ali pa, za dijake višjih letnikov celo preveč, ker imajo poleg zgodovine še veliko drugih predmetov, pri katerih je treba biti vsak dan pripravljen na ocenjevanje.

	1. LETNIK	2. LETNIK	3. LETNIK	4. LETNIK
DOVOLJ	23	23	22	20
PREMALO	4	2	2	2
PREVEČ	2	0	1	4
SKUPAJ	29	25	25	26

Rezultati so pokazali, da so bila najina predvidevanja pravilna. Te rezultate sva prikazali še v diagramu za posamezne letnike in krožnem diagramu za vse štiri letnike skupaj.

7.) Ali ti poznavanje zgodovine pomaga tudi pri učenju drugih predmetov? Če ti, katerih?

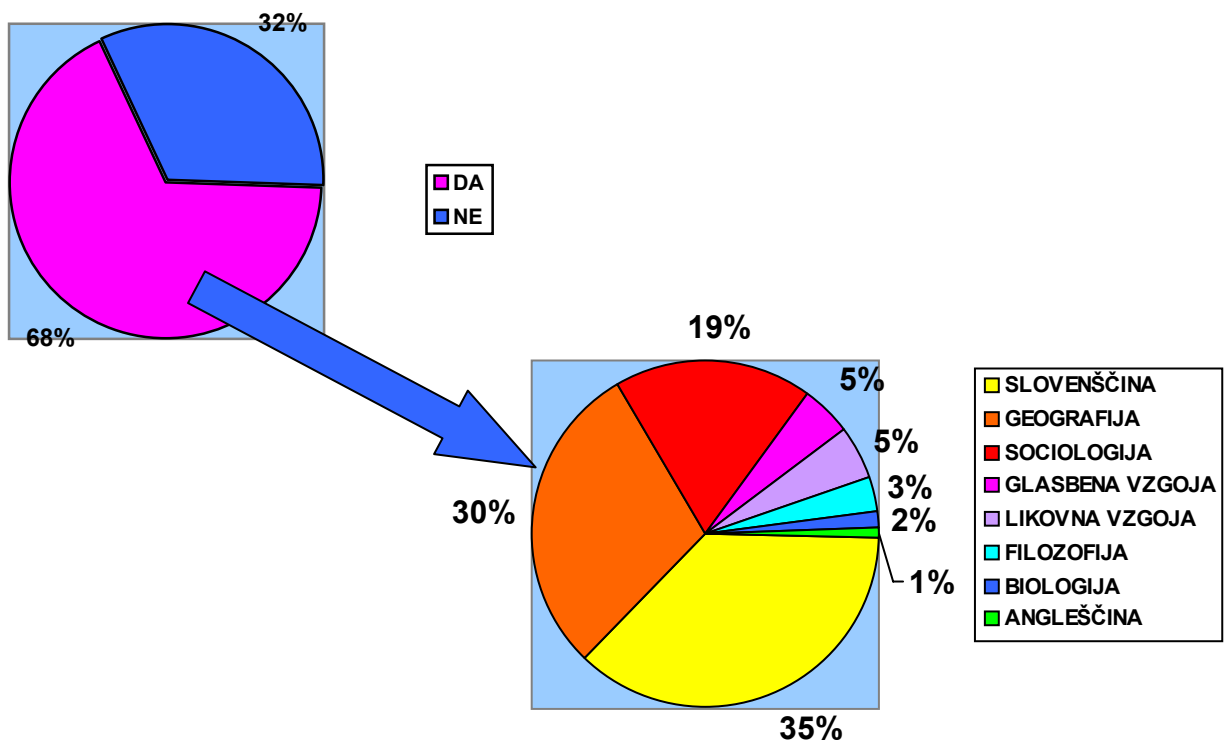
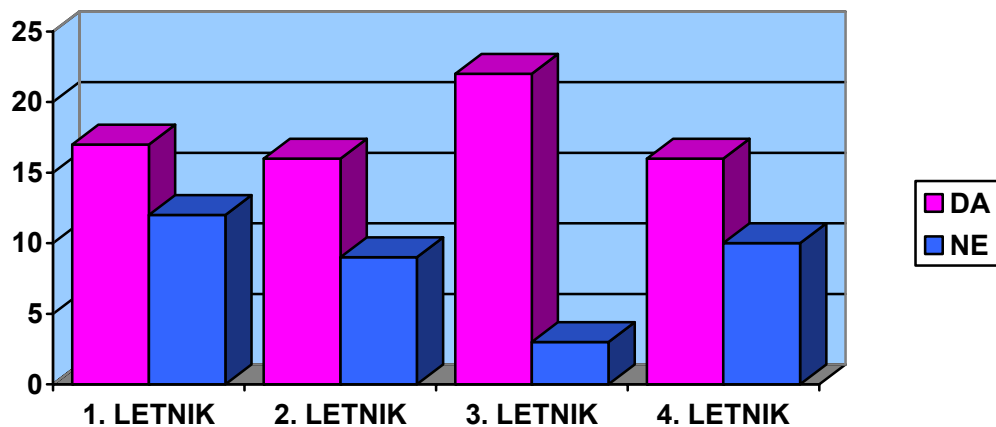
a.) DA, to so: _____

b.) NE

Zgodovina se povezuje z različnimi vedami in znanostmi, zato sva pričakovali, da si veliko dijakov pri učenju sociologije, na primer, lahko pomaga z nekaterimi podatki, ki se jih je naučil pri zgodovini. Koliko je takšnih dijakov, ki znanje iz zgodovine povezujejo z ostalimi predmeti je in kateri predmeti so to, je navedeno v spodnji tabeli in diagramu.

	1. LETNIK	2. LETNIK	3. LETNIK	4. LETNIK
DA	17	16	22	16
NE	12	9	3	10
SKUPAJ	29	25	25	26

Zanimivo in razumljivo je, da višji kot je letnik, bolj dijaki povezujejo znanje, pridobljeno pri urah zgodovine, z učenjem ostalih predmetov. To je jasno vidno v zgornji tabeli.

8.) Kje vse ti poznavanje zgodovine še pomaga?

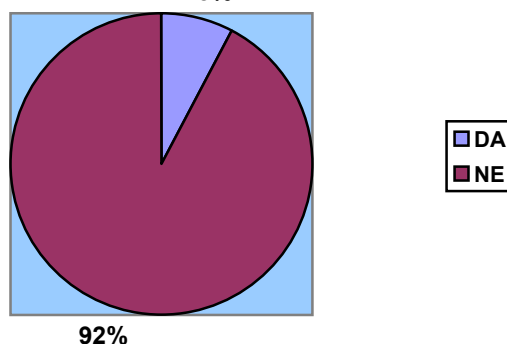
Odgovore sva navedli po alinejah od najbolj do najmanj pogostih, ki so se pojavljali v anketi.

REZULTATI:

Odgovor	Št. takšnih odgovorov:
✚ Pri splošni razgledanosti.....	48
✚ Nikjer drugje.....	28
✚ Pri reševanju križank.....	19
✚ Pri kvizih, tekmovanjih.....	9
✚ V družbi s prijatelji.....	7
✚ Na potovanjih.....	3
✚ Pri gledanju filmov.....	2
✚ V prostem času	} vsi po en odgovor
✚ Doma	
✚ Na maturi	
✚ Pri lastnih problemih	
✚ Pri branju knjig	

9.) Se ti je že kdaj zgodilo, da ti je poznavanje zgodovine pomagalo pri osebnem življenju ali pri osebnih problemih? Kako?

Večina anketiranih dijakov je pri tem vprašanju odgovorila, da jim poznavanje zgodovine še ni pomagalo v osebnem življenju in pri osebnih problemih, in sicer kar 92%.

Odgovore ostalih 8% anketiranih dijakov, ki so odgovorili, da jim je zgodovina že pomagala v življenju, sva navedli spodaj.

Odgovor:

št. odgovorov:

- + Olajšala mi je utemeljevanje kakšne stvari..... 3
- + Zaradi nje imam večjo splošno razgledanost..... 1
- + Pomagala mi je na potovanjih.....1
- + Pomagala mi je razreševati dileme v pogovorih.....1
- + Pomagala mi je, izvleči se iz zagate.....1
- + Pomaga mi pri razumevanju sodobne družbe.....1

Dozdeva se nama, da se zaradi samega tipa tega vprašanja (odprt tip) veliko anketirancev ni spomnilo, da jim je zgodovina že pomagala v osebnem življenju.

10.) Kaj bi po tvojem mnenju naredilo ure zgodovine bolj zanimive?

Glede na to, da se večini dijakov zdi zgodovina nekaj srednjega, med zanimivim in nezanimivim, sva želeli izvedeti, kaj bi po njihovem mnenju naredilo ure zgodovine bolj zanimive. Odgovore na to vprašanje sva navedli v spodnji tabeli, po vrsti, od najbolj pogostega pa do najmanj pogostega, ter dodali še število posameznih odgovorov.

ODGOVOR	ŠTEVILO TEH ODGOVOROV
Gledanje filmov	49
Ure so že dovolj zanimive	24
Večje število ekskurzij in ogledov	15
Zanimivejša razlaga profesorja	9
Razgovori, pogovori o obravnavani temi	6
Večje število slikovnega gradiva	6
Mlajši profesor	2
Bolj zanimiv učbenik	2
Manjše število podrobnih podatkov in letnic	1

11.) Kje vse zaslediš zgodovinske informacije?

Mediji: a.) _____

Okolje: a.) _____

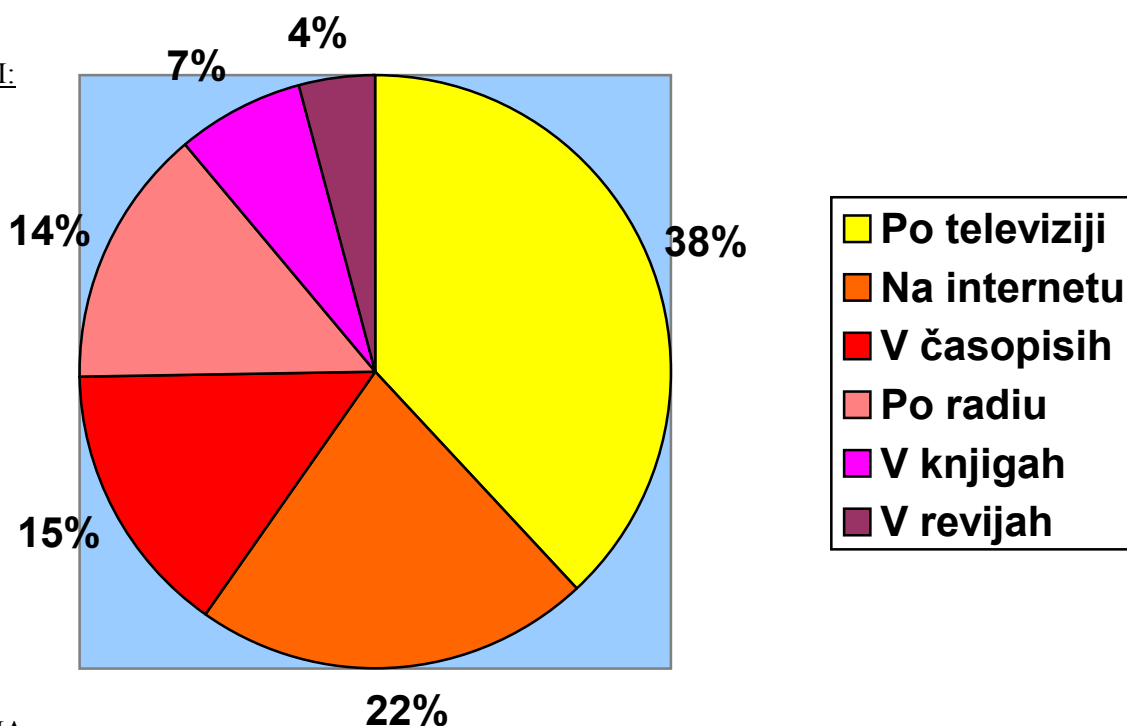
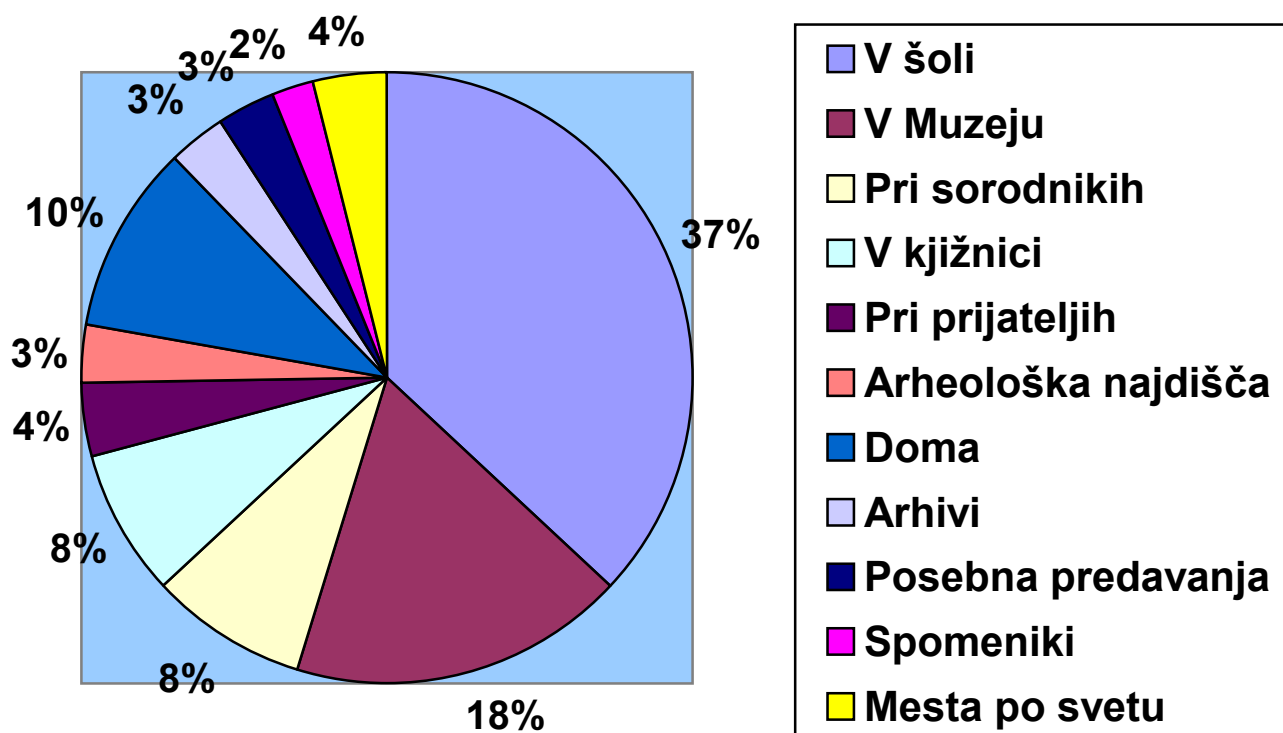
b.) _____

b.) _____

c.) _____

c.) _____

Odgovori na vprašanje sva v odstotkih podali v dveh ločenih diagramih in sicer, posebej za medije in posebej za okolja.

MEDIJI:OKOLJA:

Pri tem vprašanju sva ugotovili, da največ dijakov, 38%, zgodovinske podatke zasledi pri gledanju televizije in deskanju po internetu. Največ zgodovinskih podatkov, ki jih dijaki črpajo iz okolja pa dobijo v šoli in muzejih, pa tudi doma, tiste, ki jim jih posredujejo starši.

12.) Si v zadnjem šolskem letu zasledil kaj o novih zgodovinskih odkritjih?

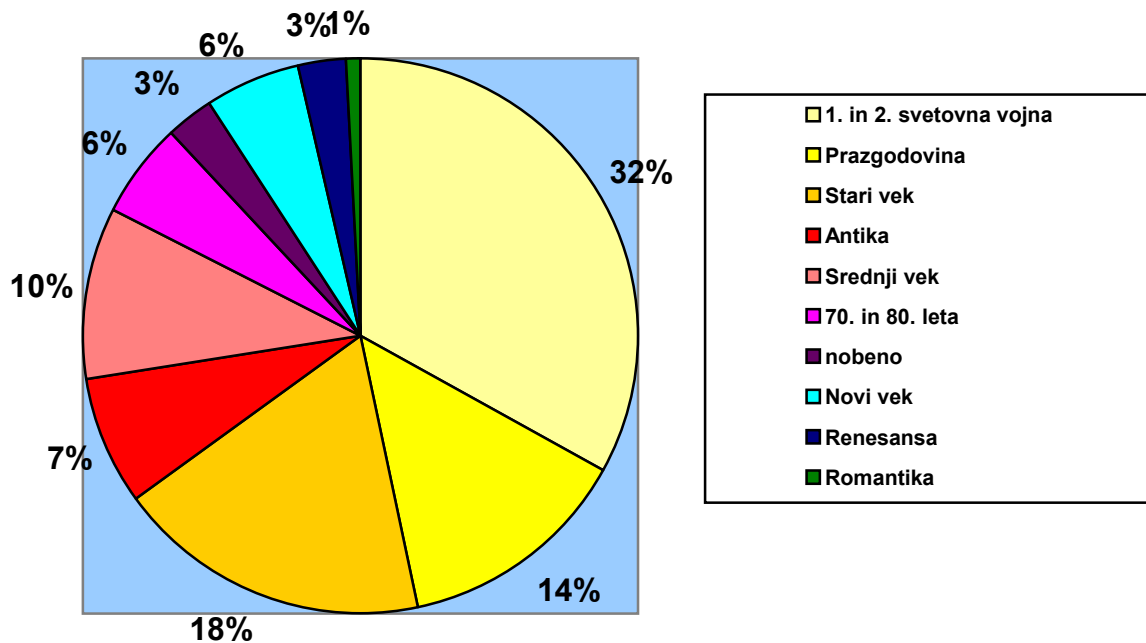
DA, na primer: _____

Pri tem vprašanju sva dobili zelo malo odgovorov, le peščica dijakov je navedla vsaj eno zgodovinsko odkritje, ki se je zgodil v zadnjem času. Odgovori in število le teh je navedeno spodaj.

Odgovor:	Število odgovorov:
✦ Odkritje grobnice v Egiptu.....	9
✦ Izkopavanja v okolici Celja.....	5
✦ Odkritje okostja dinosavrov.....	5
✦ Povojna grobišča v Novi vasi.....	2
✦ Odkritje piramide v Bosni in Hercegovini.....	2
✦ Nič.....	76

Kot sva analizirali pri prejšnjem, 11. vprašanju, je tako rekoč na vsakem koraku mogoče najti kakšen zgodovinski podatek, vendar pa, kljub temu, da bi se kot gimnazijci, intelektualci, morali bolj zanimati za dogajanje okoli sebe. Kot je vidno iz odgovorov, kar 76 od 105 anketiranih dijakov ni vedelo za niti eno zgodovinskih odkritij zadnjega časa. Po eni strani sva pri 8. vprašanju izvedeli, da večini dijakov zgodovina pomaga pri splošni razgledanosti, a resnica je, da je na področju zgodovine splošna razgledanost majhna.

13.) Katero obdobje zgodovine te najbolj zanima?

Največjemu številu dijakov, kar 32% je od vseh obdobj zgodovine najbolj zanimivo obdobje obeh svetovnih vojn, nato sledi stari vek z 18% in obdobje prazgodovine s 14%. Odgovori so bili deloma v nasprotju z najinimi pričakovanji, saj sva menili, da se dijakom zdi obdobje prazgodovine in starega veka, zanimivejše od novejših obdobj. A anketa je pokazala, da sta zanimivejši 1. in 2. svetovna vojna.

14.) Kaj meniš o poklicih kot sta arheolog in zgodovinar?

a.) Koristna, ker: _____

b.) Nekoristna, ker: _____

Dobili sva naslednje odgovore (v oklepajih sva navedli število odgovorov):

KORISTNA, ker:

- Razširjata kulturo (11)
- Preučujeta kulturo (8)
- Je to zanimivo delo (6)
- Raziskujeta (8)
- Prihajata do novih zgodovinskih spoznanj (11)
- Preko njiju spoznavamo preteklost (34)
- Sta to dobro plačana poklica (1)

Večina dijakov, 79 anketiranih dijakov oziroma 75% meni, da sta koristna, to pa dokazujejo z zgornjimi trditvami, med katerimi vidimo, da se jim zdita koristna, ker zaradi njih prihajamo do novih zgodovinskih spoznanj, tako spoznavamo preteklost in razširjamo kulturo. Ostalih 25% anketirancev pa meni, da sta nekoristna, kot utemeljitev pa so podali spodaj naštete odgovore (kot zgoraj je tudi tu navedeno število takšnih odgovorov):

NEKORISTNA, ker:

- Nimata pomembne funkcije v državi (2)
- Je težko dobiti zaposlitev (2)
- Že vse vemo (1)
- Je njuno delo dolgočasno (1)
- Brez utemeljitve (20)

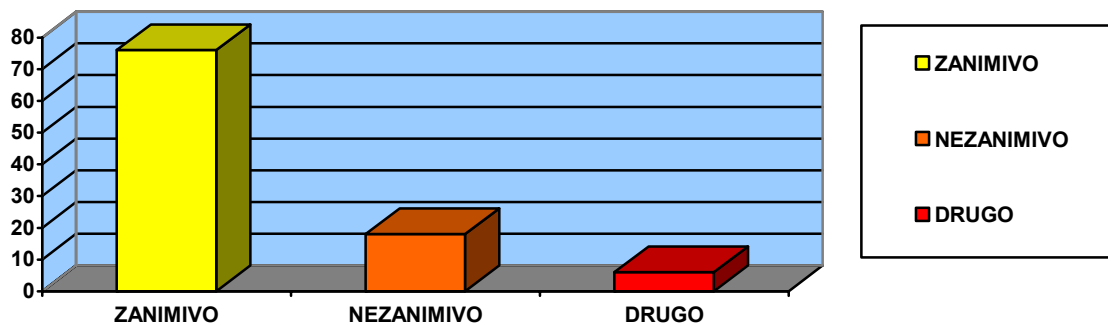
15.) Kakšno se ti zdi delo teh dveh poklicev?

a.) zanimivo

b.) nezanimivo, dolgočasno

c.) drugo: _____

S tem vprašanjem sva dobili še natančnejši vpogled v to, kaj si dijaki mislijo v poklicih kot sta zgodovinar in arheolog. Kot sva navedli že v hipotezi sva predvidevali, da se jim ta dva poklica zdita nezanimiva, dolgočasna. Odgovori so oglejte na diagramu:

Dijaki, ki so pri tem vprašanju obkrožili odgovor c – »drugo« so svojo odločitev utemeljevali z naslednjima mislima:

- zanimivost poklica je odvisna od raziskovanja
- poklica sta srednje zanimiva

Natančno število in odstotke za posamezne odgovore sva navedli v naslednji tabeli:

	ŠTEVILO	ODSTOTEK
ZANIMIVO	79	75%
NEZANIMIVO	20	19%
DRUGO	6	6%
SKUPAJ	105	100%

16.) Si kdaj razmišljal/- a, da bi poklic zgodovinarja ali arheologa opravljal/-a tudi sam/-a? (Obkroži.)

DA

NE

Odgovori so predstavljeni v tabeli in na diagramu:

	ŠTEVILO	ODSTOTEK
DA	52	49,52%
NE	53	50,48%

SKUPAJ	105	100%
--------	-----	------

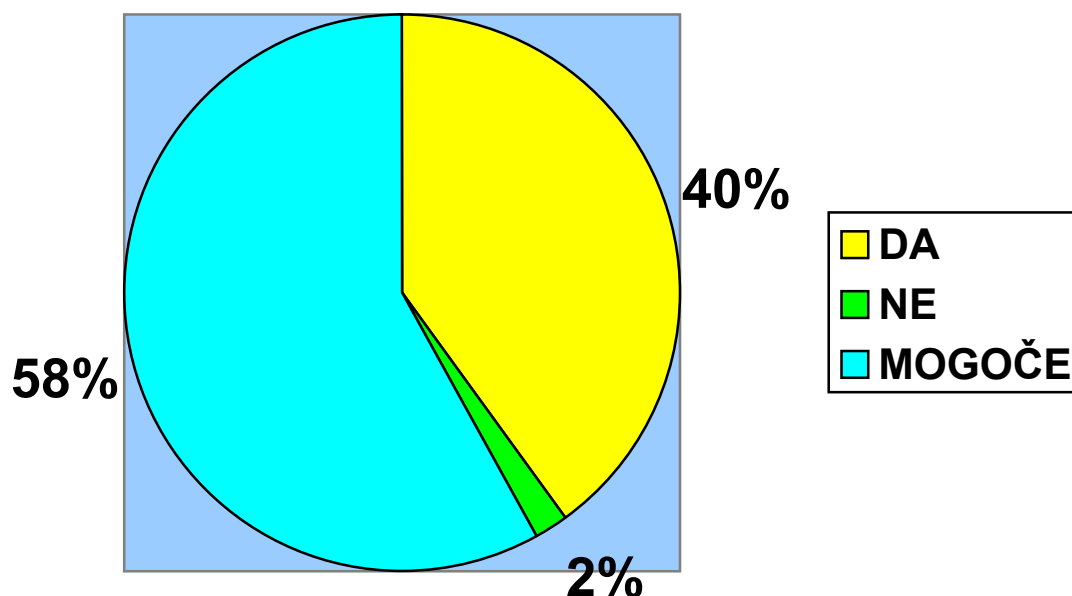
Tu je število dijakov, ki so že razmišljali, da bi opravljali poklic arheologa ali zgodovinarja, le za ena manjše od tistih dijakov, ki so odgovorili, da o tem še niso razmišljali.

17.) Se ti zdi, da bi boljše poznavanje zgodovine pomagalo krepite narodno zavest Slovencev? (Obkroži.)

DA

NE

MOGOČE

Pri tem vprašanju se veliko anketirancev ni moglo odloči, ali zgodovina lahko pomaga krepite narodno zavest Slovencev ali ne, zato jih je kar 58% obkročilo, neopredeljen odgovor »mogoče«. V nadaljevanju pa se vidi, da kljub temu 40% dijakov meni, da se s poznavanjem zgodovine krepi narodna zavest, 2% dijakov pa se s tem ne strinja.

18.) Ali se ti trditev: »Zgodovino najprej pišejo zmagovalci, potem poraženci, šele potem objektivni raziskovalci.« zdi resnična? Zakaj?

a.) **DA,** _____

b.) **NE,** _____

Ali se dijaki strinjajo s to trditvijo in zakaj sva zapisali v naslednji tabeli:

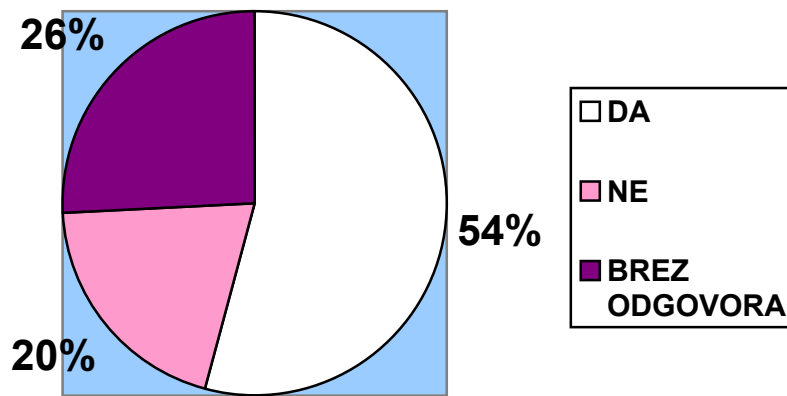
REK JE RESNIČEN:

UTEMELJITEV	ŠT.
Vse se začne pri zmagovalcih	3
Ker je resničen	1
Tudi jaz tako mislim	10
Zgodovino si vsak prikroji po svoje	2
Vsak se rad pohvali s svojimi dosežki	6
Zmagovalce si bolj zapolnimo in jih častimo dlje	1
Ker poraženci ne bodo prvi, ki bodo pisali o svojih porazih	6
Zmagovalci imajo največ vpliva	1
Mnenja se spreminjajo, variirajo	2
Najprej mora miniti nekaj časa, da se na stvari neha gledati subjektivno	9
To trditev potrjujejo primeri	6

REK JE NERESNIČEN:

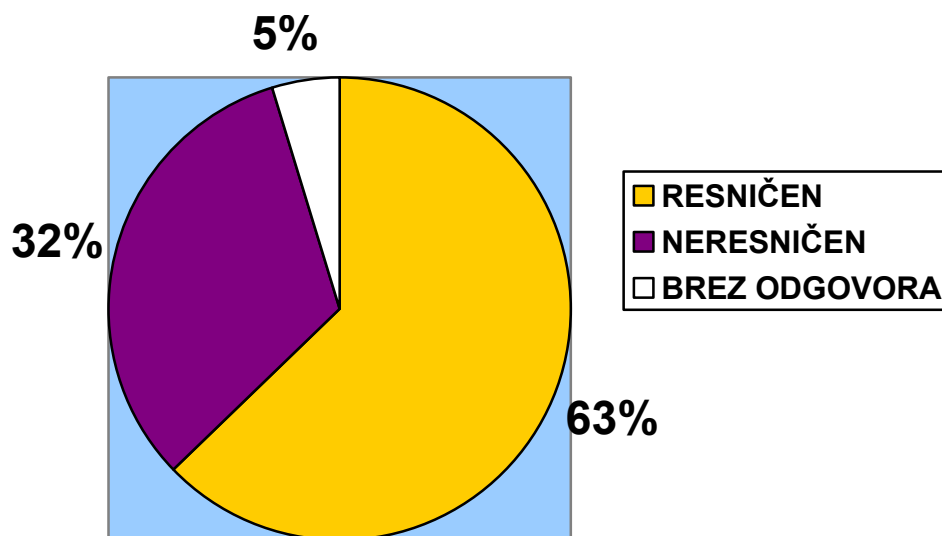
UTEMELJITEV	ŠT.
Vsi pišemo svojo zgodovino istočasno	7
Ponavadi pišejo zgodovino samo zmagovalci	3

Na vprašanje je 57 dijakov odgovorilo, da je rek resničen, 21, pa jih je odgovorilo nasprotno, ostalih 27 dijakov na to vprašanje ni odgovorilo. Nekateri svojih odločitev niso utemeljili, tiste pa, ki so odločitve potrjevale sva zapisali v zgornji dve tabeli, skupaj s številom posameznih odgovorov.

19.) Še eden izmed latinskih rekov pravi, da je zgodovina luč resnice. Kaj meniš o resničnost tega. Zakaj?

- a.) DA, _____
- b.) NE, _____

63% dijakov meni, da je rek resničen, 32% pa, da je neresničen. Utemeljitev obeh skupin dijakov so podani v spodnjih dveh tabelah.

REK JE RESNIČEN:

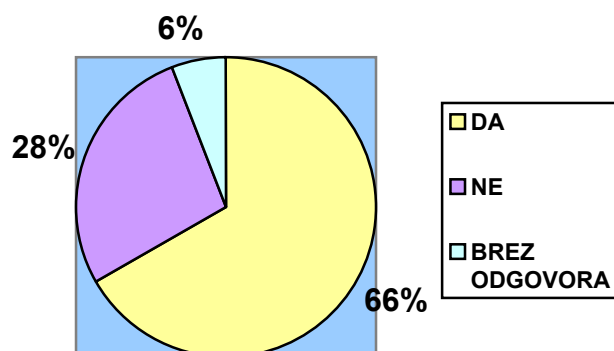
UTEMELJITEV	ŠT.
Ker se res učimo prihodnosti	1
Ker tudi jaz tako mislim	2
Ker se zgodovina ponavlja skozi čas	1
Ker nam zgodovina odpre oči	4
Ker res lahko izvemo resnico o človeštvu, kakšni smo bili in smo	3
O njeni resničnosti pričajo mnogi dokazi	5
Ker lahko vidimo, kaj se je v preteklosti resnično zgodilo	5
Ker se na koncu vse razkrije	4

REK JE NERESNIČEN:

UTEMELJITEV	ŠT.
Danes svet ni odvisen od zgodovine	1
Ker jo je vsak prikrojil po svoje, je subjektivna	2
Ker je veliko stvari ostalo prikritih	2
Ker ni vedno točna	3
Ker o starejših obdobjih zgodovine bolj kot ne ugibamo	2

20.) Misliš, da bi boljše poznavanje zgodovine pomagalo pri reševanju današnjih svetovnih problemov? Kako?

- a.) **DA,** _____
- b.) **NE,** _____
-

BI POMAGALO...

UTEMELJITEV	ŠTEVILO
Ljudje bi videli posledice vojn	2
Morali bi se zgledovati po modrih stvareh iz preteklosti	7
Ker se zgodovina ponavlja	7
Ker bi potem pravilno ukrepali v določenih situacijah	10
Ker bi na svet gledali drugače	1
Ker bi se učili na lastnih napakah	16
Ker je zgodovina učiteljica življenja	3

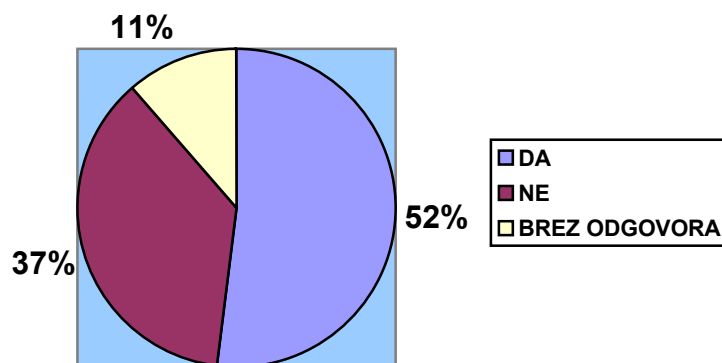
NE BI POMAGALO...

UTEMELJITEV	ŠTEVILO
Ker so problemi povezani s sedanostjo in ne s preteklostjo	4
Ker je težko karkoli spremeniti	3
Ker problemi niso posledica zgodovine	1
Ker se nikoli ne bomo znali učiti iz zgodovine	1
Ker je treba iti naprej in ne nazaj	1
Ker se svet spreminja	1

21.) Misliš, da bi boljše poznavanje zgodovine lahko preprečilo tudi nekatere svetovne krize v preteklosti (svetovni vojni, suženjstvo,...)?

a.)DA

b.)NE

52% odstotkov dijakov meni, da bi se, če bi dovolj dobro poznali zgodovino lahko izognili nekaterim svetovnim krizam, 37% dijakov pa temu nasprotuje, ostalih 11% pa odgovora ni navedlo.

7. UGOTOVITVE IN MNENJA

Historia magistra vitae est je raziskovalna naloga, s katero sva poskušali ugotoviti odnos mladih do zgodovine kot znanosti in šolskega predmeta. Analiza dokumentov nama je pomagala pri oblikovanju teoretičnega dela naloge, najine hipoteze pa sva potrdili z anketo in intervjujem.

Prva hipoteza: Mladi doživljajo zgodovino kot nezanimiv, dolgočasen in nepotreben predmet, k čemur botruje tudi razlaga v šoli.

Iz analize ankete, ki sva jo izvedli v februarju 2007, sva izvedeli da 48% anketiranih dijakov meni, da je zgodovina zanimiva. natančneje povedano tako meni: 59% anketiranih dijakov iz 1. letnika, 48% iz 2. letnika, 52% dijakov iz 3. letnika in 35% četrtošolcev. Najpogostejši odgovor med prvimi tremi letniki je bil, da se jim zdi zgodovina zanimiva, edino v 4. letnikih je bil ta odgovor na drugem mestu, prvega pa je zasedel odgovor, da je zgodovina povprečno zanimiva.

Zanimalo naju ju tudi, kaj bi po mnenju mladih ure zgodovine naredilo bolj zanimive. Prevladovala sta dva odgovora, zgodovinski filmi in ekskurzije. Pogled profesorja zgodovine pa je bil drugačen. Povedal nama je, da s kolegi opažajo, da je med gledanjem filmov še manj pozornosti kot med navadno razlago. Ekskurzije se tudi po njegovih izkušnjah obnesejo dobro, a so organizacijsko zelo zahtevne in marsikdaj tudi drage. Ideje na vprašanje, kako izboljšati ure zgodovine, pa so bile še:

- zanimivejša razlaga profesorja
- razgovori oziroma pogovori o obravnavani temi
- večje število slikovnega gradiva
- manjše število letnic in podrobnih podatkov.

Zanimivo se nam je zdelo, da je kar 24 dijakov vseh letnikov odgovorilo, da so ure zgodovine že dovolj zanimive in ne potrebujejo drugih izboljšav. S temi spoznanji se je najina hipoteza izkazala za nepravilno.

Druga hipoteza: Mladi ne zanjo uporabiti spoznanj, ki nam jih prinaša zgodovina.

Da bi potrdili to hipotezo sva v anketi spraševali, če jim poznavanje zgodovine pomaga tudi pri učenju drugih predmetom in kje zgodovinsko znanje še lahko uporabijo. Kot odgovor na prvo vprašanje je večina učencev izbrala slovenščino (35% dijakov) in geografijo (30% dijakov), ostali odgovori pa so se vrteli še okoli sociologije, filozofije, glasbene in likovne vzgoje ter celo angleščine in biologije.

Na drugo vprašanje – kje vse jim znanje zgodovine še pomaga - pa so večinoma odgovarjali, da z njo povečujejo njihovo splošno razgledanost (46% anketiranih dijakov), da jim pomaga pri reševanju križank (18% anketiranih dijakov) in na raznih kvizih ter miselnih tekmovanjih (8% anketiranih dijakov). odgovori, ki so se še pojavljali, pa so bili, da jim pride prav v družbi s prijatelji, na potovanjih, pri gledanju filmov, pri branju knjig itd. drugo mesto, s 27% pa je zasedel odgovor, da je ne morejo uporabiti nikjer drugje. Vendar pa je ta odstotek še vedno premajhen, da bi z njim lahko potrdili zgornjo hipotezo. To hipotezo sva torej ovrgli.

Tretja hipoteza: Zanimanje za zgodovino upada z višanjem letnikov, kar verjetno botruje tudi k upadanju zanimanja za poklice kot sta zgodovinar in arheolog.

To hipotezo sva preverili z anketo. Eno izmed vprašanj je bilo, ali se je posameznikovo zanimanje za zgodovino tekom letnikov kaj spremenilo. Pri tem vprašanju sva upoštevali le odgovore dijakov iz 2; 3. in 4. letnika, saj imajo dijaki 1. letnika, zgodovino na urniku šele pol leta srednje šole in tako ne morejo odgovoriti na vprašanje. anketo sva analizirali za vsak letnik posebej, rezultati pa so naslednji:

2. LETNIK:

72% dijakov, je odgovorilo, da se je njihovo zanimanje za zgodovino že v enem samem šolskem letu spremenilo, ostalih 28% pa je temu nasprotovalo. Tisti, ki so napisali, da se je njihovo zanimanje za zgodovino spremenilo, so to utemeljili z naslednjim odgovori:

- zaradi drugačnega načina učenja
- zaradi boljših metod poučevanja
- zaradi različne snovi.

Ostali pa menijo, da je snov ostala enako zanimiva, prav tako pa se ni spremenil način dela.

3. LETNIK

Število dijakov, ki se jim je zanimanje za zgodovino spremenilo je zelo podobno številu dijakov, ki pa se jim zanimanje v zadnjih dveh letih ni spremenilo. 52% dijakov, namreč meni, da je zgodovina enako zanimiva kot v prvih dveh letnikih, 48% pa jih meni, da se je njihovo zanimanje spremenilo. Utemeljitive slednjih so naslednje:

- zaradi zavedanja o tem kako pomembna je za življenje
- zaradi drugačnih metod poučevanja
- zaradi drugačnega, odraslejšega razmišljanja
- zaradi bolj zanimive snovi.

Odgovori ostalih dijakov so podobni odgovorom dijakov drugih letnikov.

4. LETNIK

Pri četrtošolcih se je zanimanje za zgodovino spremenilo v 62%, ostali 38% pa ne. Zanimanje se je spremenilo:

- ker se jo morajo učiti za maturo
- ker postaja bolj oziroma manj zanimiva
- ker se spreminjajo teme, snovi
- ker jih bolj zanima bližnja zgodovina in
- zaradi profesorja.

Zanimanje pa se ni spremenilo:

- ker jih zgodovina že od 1. letnika ne zanima preveč
- zaradi enako zanimive snovi

Odgovor profesorja zgodovine, pa se razlikuje od odgovorov anketiranih dijakov. Profesor namreč meni, da zgodovina skozi vse letnike zanima tiste učence, ki so jo izbrali kot predmet na maturi, ostalim pa se zdi nezanimiva. Prvi del hipoteze se je tako izkazal za pravilnega.

Pri drugem delu hipoteze naju je zanimalo mnenje mladih o koristnosti poklicev arheolog in zgodovinar, če se mladim zdi njihovo delo zanimivo in če so kdaj pomislili, da bi ga opravljali tudi sami. Večina jih je koristnost teh dveh poklicev ocenila pozitivno, ker:

- preko njiju spoznavamo preteklost (32%)
- ker razširjata kulturo (10%)
- ker preučujeta kulturo (8%)
- ker z njuno pomočjo prihajamo do novih zgodovinskih spoznanj (10%), itd.

Po mnenju dijakov sta nekoristna, ker:

- v državi nimata pomembne funkcije (2%)
- je težko dobiti zaposlitev (2%)
- ker je njuno delo dolgotrajno (1%)

Ostali dijaki, ki so odgovorili, da je delo teh dveh poklicev nekoristno, svoje utemeljitve za njihovo mišljenje niso podali.

Na najino vprašanje, če so kdaj pomislili, da bi delo zgodovinarja oz. arheologa opravljali tudi sami, je bil njihov odgovor polovičen. 52 dijakov je o teh dveh poklicih že razmišljalo, 53 pa še ne. Ta del hipoteze se je izkazal za nepravilnega, torej je celotna hipoteza ovržena.

Četrta hipoteza: Starejša obdobja zgodovine, kot sta prazgodovina in antika, so pri mladih bolj priljubljena kot mlajša, saj imamo o njih manj podatkov in so bolj mistična. Starejša obdobja so tudi bolj objektivna.

Ta hipoteza se je izkazala za nepravilno. Ovrгла sta jo tako anketa, kot tudi intervju. Pri mladih se mnenja večinoma delijo med starim vekom in novejšo zgodovino. K temu se nagiba tudi profesor zgodovine, ki ugotavlja, da je med mladimi še najmanj priljubljen srednji vek, kar so potrdili tudi izsledki ankete.

Peta hipoteza: Poznavanje zgodovine nam pomaga pri reševanju osebnih problemov v življenju.

Večina anketiranih dijakov (92%) je na to vprašanje odgovorila, da jim poznavanje zgodovine še ni pomagalo pri reševanju osebnih problemov. Ostalim 8% pa je zgodovina že pomagala pri:

- olajševanju nekaterih stvari
- širjenju splošne razgledanosti
- raznih potovanjih
- reševanju dilem in
- razumevanju sodobne družbe

Dozdeva se nama, da se zaradi odprtega tipa samega vprašanja veliko anketiranih dijakov ni spomnilo, da jim je poznavanje zgodovine že pomagalo v osebnem življenju. Kljub temu sva hipotezo ovrgli.

Šesta hipoteza: Zgodovina nam pomaga krepiti narodno zavest.

Pri tem vprašanju se veliko anketirancev ni moglo odloči, ali zgodovina lahko pomaga krepiti narodno zavest Slovencev ali ne, zato jih je kar 58% obkročilo, neopredeljen odgovor »mogoče«. V nadaljevanju pa se vidi, da kljub temu 40% dijakov meni, da se s poznavanjem zgodovine krepi narodna zavest, 2% dijakov pa se s tem ne strinja.

Pozitivno razmišlja tudi profesor zgodovine, ki meni, do bi bila naša narodna zavest bolj razvita, če bi bilo bolj razvito tudi zanimanje za nacionalno zgodovino. A ker naša zgodovina ni herojska in veličastna, prav tako pa še premalo raziskana, je mladi pogostokrat premalo poznajo, k čemur verjetno botruje tudi napačno sestavljen učni načrt.

Predvsem zaradi profesorjevega mnenja in pozitivnih rezultatov ankete sva se odločili hipotezo potrditi.

Sedma hipoteza: Znanje zgodovine lahko pomaga pri reševanju svetovnih problemov, prav tako pa bi lahko preprečilo nekaj svetovnih kriz v preteklosti.

Anketa učencev je to hipotezo potrdila, saj je 66% dijakov menilo, da zgodovina pomaga pri reševanju svetovnih problemov, 28% se s trditvijo ni strinjalo, 6% pa odgovora ni podalo. V intervjuju sva dobili pozitiven odgovor, saj najin profesor misli, da se bo morala mlada generacija začeti zavedati napak v preteklosti in jih ne ponavljati.

Pri drugem delu vprašanja je 52% odstotkov dijakov menilo, da bi se, če bi dovolj dobro poznali zgodovino lahko izognili nekaterim svetovnim krizam v preteklosti, 37% dijakov pa temu nasprotuje, ostalih 11% pa odgovora ni navedlo. Hipoteza je potrjena.

Najino zanimanje je bilo seveda mnogo obsežnejše od hipotez samih. Tako, naju je zanimalo še:

- Sta dve uri zgodovine na teden dovolj?

Večina mladih, kar 83%, je odgovorilo da jih je čisto dovolj. Ostala ponujena odgovora sta se porazdelila na 10% dijakov, ki so menili, da je teh ur preveč in 7%, ki so menili, da jih je premalo. Profesor pa se pri tam vprašanju ne opredeljuje natančno. V teh dveh urah na teden mora obdelati snov, ki jo predvideva učni načrt, kar v nekaterih razredih vzame več časa kot v drugih. Vendar priznava, da bi lahko bilo v četrtem letniku več ur na teden, saj se zaradi mature vsa snov ne uspe obdelati.

- Koliko časa mladi sploh namenjajo učenju zgodovine?

Večina, 74%, se jih je opredelila za odgovor b), kar pomeni, da se zgodovino učijo tik pred preverjanjem znanja. S tem se je strinjal tudi intervjuvanec, ki meni da se to danes dogaja pri vseh predmetih.

- So v zadnjem času zasledili kaj novih zgodovinskih odkritij?

Prvo mesto je zasedlo odkritje grobnice v Egiptu (9 glasov), drugo mesto si delita, 5 glasov, izkopavanja v okolici Celja in odkritja okostja dinosavrov, tretje pa povojna grobišča v Novi vasi in odkritje piramide v Bosni in Hercegovini (2 glasova). Na žalost pa so rezultati pokazali, da kar 76 dijakov od 105 anketiranih dijakov letos ni zasledilo nobenega odkritja.

- Kje vse mladi še zasledijo zgodovinske informacije?

Pri tem vprašanju so naju zanimali mediji, ki jih uporabljajo za pridobivanje zgodovinskih informacij in pa okolja, ki jim pomagajo pri odkrivanju teh informacij. V skupini medijev je 38% odgovorilo s televizijo, 22 % z internetom, vsi ostali pa so porazdelili predvsem na tiskane medije: na časopis, knjige in revije. Med okolji je najbolj prevladovala šola (37%), sledila pa sta muzej (18%) in dom v 10%.

Je po mnenju mladih rek »Zgodovino najprej pišejo zmagovalci, potem poraženci, šele potem objektivni raziskovalci« resničen?

Večina dijakov 54%, se s tem rekom strinja, 26% dijakov ni podalo odgovora, 20% pa meni, da je rek neresničen. Tisti dijaki, ki se z rekom strinjajo so v večini primerov kot utemeljitev navedli, da mora miniti nekaj časa da se na stvari neha gledati subjektivno. Tisti, ki so se opredeljevali za nasprotni odgovor, pa so za pojasnilo navedli, da zgodovino pišejo samo zmagovalci ali da jo vsi pišejo istočasno.

- Kaj pa rek »Zgodovina je luč resnice«?

Tudi s tem rekom se večina dijakov, v 63%, strinja, 32% pa ne. Ostalih 5 % odgovora ni podalo.

Zanimal naju je tudi kakšen je odnos mladih in države do zgodovine v preteklosti. Na to vprašanje mladi danes ne bi znali odgovoriti, zato sva ga v intervjuju zastavili prof. Medvedu.

- Je prejšnji režim bolj poudarjal zgodovino kot današnja družbo?

Po mnenju intervjuvanca zgodovino poudarja vsak režim, poudarjajo le drugačno zgodovino. V Jugoslaviji so poudarjali predvsem socialno zgodovino, danes pa politično, gospodarsko in ekonomsko.

8. LITERATURA

1. mag Berzelak Stane, Sare dobe, zgodovina za 1. letnik gimnazij, Modrijan založba d.o.o., Ljubljana, 2003, strani: 3-30
2. Bogo Grafenauer, Struktura in tehnika zgodovinske vede, Uvod v študij zgodovine, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, 1960, strani: 8-19
3. Janša – Zorn Olga; Mihelič Darja, Stari in Srednji vek, Zgodovina za 6. razred osnovne šole, DZS, Ljubljana, 1994
4. Internet: Wikipedija (www.Wikipedia.com)
5. Ostale informacije sva pridobili z intervjujem in anketo

PRILOGA

Pozdravljeni!

Sva Špela Kuder in Tjaša Turnšek, dijakinji 4. letnika Gimnazije Celje – Center. V okviru priprav na maturo iz sociologije pripravljava nalogo z naslovom Odnos mladih do zgodovine. Za potrebe raziskovalne naloge sva pripravili anonimno anketo, za izpolnjevanje slednje, pa se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Letnik: 1. 2. 3. 4.

1.) Kakšna se ti zdi zgodovina kot znanost?

a.) POTREBNA

b.) NEPOTREBNA

2.) Kakšna se ti zdi zgodovina kot učni predmet?

a.) nezanimiva

b.) nekaj srednjega

c.) zanimiva

d.) zelo zanimiva

3.) Kaj meniš o pomenu učenja zgodovine?

a.) popolnoma nepotrebno

b.) nepotrebno

c.) potrebno

d.) zelo potrebno

4.) Se je tvoje zanimanje za zgodovino skozi letnike spremenilo?

a.) DA, ker: _____

b.) NE, ker: _____

5.) Koliko časa posvečaš učenju predmeta zgodovine?

- a.) Po šolski uri si doma preberem novo snov
- b.) Učim se samo pred testom in spraševanjem
- c.) Snov si zapomnim med uro
- d.) Učim se sproti
- e.) Drugo: _____

6.) Predmetu zgodovina sta na teden posvečeni dve šolski uri. Se ti zdi to dovolj?

- a.) Da
- b.) Premalo, moralo bi jih biti več
- c.) Preveč, moralo bi jih biti manj

7.) Ali ti poznavanje zgodovine pomaga pri učenju drugih predmetov? Če ti, katerih?

- a.) DA, to so: _____
- b.) NE

8.) Kje vse ti poznavanje zgodovine še pomaga?

9.) Se ti je že kdaj zgodilo, da ti je poznavanje zgodovine pomagalo pri osebnem življenju ali pri osebnih problemih? Kako?

DA, na primer: _____

10.) Kaj bi po tvojem mnenju naredilo ure zgodovine bolj zanimive?

11.) Kje vse lahko zaslediš zgodovinske informacije?

Mediji: a.) _____ Okolje: a.) _____
 b.) _____ b.) _____
 c.) _____ c.) _____

12.) Si v zadnjem šolskem letu zasledil/-a kaj o novih zgodovinskih odkritjih?

DA, na primer: _____

13.) Katero obdobje zgodovine te najbolj zanima? Zakaj?

14.) Kaj meniš o poklicih kot sta arheolog in zgodovinar?

a.) KORISTNA, ker: _____

b.) NEKORISTNA, ker: _____

15.) Kakšno se ti zdi delo teh dveh poklicev?

a.) zanimivo

b.) nezanimivo, dolgočasno

c.) drugo: _____

16.) Si kdaj razmišljal/-a, da bi tudi sam/-a opravljal/-a poklic arheologa ali zgodovinarja?

DA

NE

17.) Se ti zdi, da bi boljše poznavanje zgodovine pomagalo krepite narodno zavest Slovencev?

DA

NE

MOGOČE

18.) Ali se ti trditev: »Zgodovino najprej pišejo zmagovalci, potem poraženci, šele potem objektivni raziskovalci.« zdi resnična? Zakaj?

a.) DA, _____

b.) NE, _____

19.) Še eden izmed latinskih rekov pravi, da je zgodovina luč resnice. Kaj meniš o resničnost tega. Zakaj?

a.) DA, _____

b.) NE, _____

20.) Misliš, da bi boljše poznavanje zgodovine pomagalo pri reševanju današnjih svetovnih problemov? Kako?

- a.) DA, _____
- b.) NE, _____

21.) Misliš, da bi boljše poznavanje zgodovine lahko preprečilo tudi nekatere svetovne krize v preteklosti (svetovni vojni, suženjstvo,...)? Kako?

- c.) DA, _____
- d.) NE, _____